ԽԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5735 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 20|2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1904 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 5 ՇԵՎՎԱԼ 1322 ԽԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5735

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

Հայ Քահանայ Մը
ՈՐ ՅՈՅՆ ՀՈՄԱՆՈՒՀԻ ՄԸ ՈՒՆԻ

Գահիրէէն Մանչուսէի հասած այն նշանաւոր Թղթակցութիւնը որ Աթէնքի հոգեւոր հովիւ Տ. Խորէն քահանային անլուր չարաշահութիւնները կը պատմէր եւ զոր փութացինք Արեւելքի մէջ արտատպել, հայ եկեղեցականութեան պատուին դէմ բերող կեղծաւոր առաքեալի մը արարքը հրապարակելով, անգամ մը եւս ուշադրութիւնը հրաւիրելու համար Կրօն. Ժողովին, բաւական մռայլ գոյներով կը ներկայացնէ հոգեւոր վերին իշխանութենէ մը հեռու գտնուող Հայ եկեղեցականներու բարոյական վիճակը, որ կը խաթարէ անոր դարաւոր նուիրականութիւնը։

Օտար երկիրներու մէջ, ուր ամէնէն աւելի զգոյշ ըլլալու ենք անշուշտ իր բարոյական բարձրութեանը մէջ պահելու մինչեւ այդ նուիրականութիւնը, կարծես բնաւ ուշադրութիւն չընծայուիր անոր, որով հայ կրօնաւորներ ընդհանրապէս պաշտօններու մէջ, իրենց անպատիժ մնալուն կատարեալ վստահութիւնը կ'ունենան։

Առանց աւելորդ մանրամասնութիւններու մէջ մտնելու այդ Թղթակցութեան որ արժանահաւատ անձի մը ստորագրութիւնը կրելուն համար, ոչ է կասկածի տեղի չի տար, ճշմարտութեան ականատեսով, բանք թէ քահանան դատապարտուած էր անոր մէջ, յոյն հոմանուհի մը ունեցած ըլլալուն, եւ եկեղեցիին պատկանող գումար մը գրպանը, անոր հետ Աղեքսանդրիա փախած ու հոն չեմ գիտեր ո՛ր տուտուին պանդոկը իջեւանած ըլլալուն համար։

Ու այս բոլորը՝ այն պատրուակով թէ Աթէնքի մատրան համար հանգանակութիւն պիտի կատարէր մինչեւ Հնդկաստանները ու քահանան մեծ ծառայութիւն մը պիտի մատուցանէ իր ուղեւորութեամբ նորաշէն եկեղեցիի մը, որուն ժողովուրդին հոգեւոր հովիւ նշանակուած է Պոլսոյ Պատրիարքարանի կողմէ։

Կը տեսնուի ուրեմն թէ քահանան ո՛րքան աններելի սայթաքում մը յանձն կ'առնէ, իր եկեղեցիին ընծայելիք ծառայութիւն մը դատապարտելի միջոցը դարձնելով իր անձնական զգացումներուն գոհացում տալու եւ չի վարանիր յոյն կնկան մը հետ ապօրինի պանդոկ մը իջեւանելու եւ իր կիրքերուն յագուրդ տալու համար։

Շահատակութիւն մը որ երբեք արդարացում չի կրնար ունենալ եւ որուն հեղինակը պատժելու համար, ամէն առաւել, ըստ իս, նո՛յնքան չարաշահութիւն կը նշանակէ քիչ մը աւելի առաջ երթալով, որովհետեւ երբե՛ք տեսնուած է որ հա՛յ եկեղեցական մը այս տարօրինակ ստորին միջոց մը գործածէ իր ապօրինակութիւնը ծածկելու եւ այսքան աններելի յանդգնութիւն մը ունենայ իր համանունին ցուցադրելու համար այն հանրութեան զոր հոգեւորապէս մխիթարելու պաշտօնին կոչուած է, անգիտակից եւ գուցէ հարեւանցի որոշումով մը, որ իր կարգին չի դադրիր դատապարտելի ըլլալէ, իրաց այս անսեր վիճակին մէջ։

Քահանաներ, որոնք ուրիշները հոգեւորապէս մխիթարելու կը կոչուին, մինչ իրենք պէտք ունին մորմոքալէս մխիթարուելու, եւ այս՝ ստորին եւ աղտոտ միջոցներով, տարօրինակ համանուններով, ու ինչ որ ամէնէն աւելի դժնդակ է, եկեղեցիին պատկանող գումար մը իրենց հաճոյքներուն համար վար դնելով։

Ու երբ այս տողերը կը գրեմ, կը խորհիմ թէ ո՛րքան իրաւունքով պաշտպանութիւնը յանձն առած եմ անոնց, գաւառացի այրիացած քահանային մը որ չը կրնալով տոկալ ամուրիութեան, օրինաւորապէս պսակուելու արտօնութիւն կ'աղերսէր Կրօն. Ժողովէն, մինչ այս վերջինը կը յամառէր իր «Ոչ կարեմք»ին մէջ, հոգ չէր թէ քահանան իր զաւակներովը մէկտեղ [illegible] յարիլ ստիպուէր։

Անանք որ ձախող փաստաբանութեամբ մը, միամիտ եւ կամ շատ ճարտարամիտ հրապարակագրի գործ մը նկատեցին իմ այս պաշտպանութիւնս, որուն իրաւացիութիւնը որոշել ընթերցողներու կը թողում, չեմ գիտեր թէ ինչ չափ, կը կարծէին որ ունենայ եկեղեցին, իր անկեղծ պաշտօնեաներէն մէկուն ստորադասութեան յարելուն եւ միւս կողմէ՝ անոր ներկայիս մէջ անգործադրելի պահանջներուն մոլեռանդ պաշտպանութեան մէջ։

Նմանօրինակ աղերս մը մերժուելուն գիտակցութիւնը չէ՞, կ'ըսեմ, որ մղած է Աթէնքի այդ բարեպաշտիկ քահանան կեղծաւոր առաքեալ մը հանդիսանալու եւ միւս կողմէ ստորաքարշ համանունի մը ծիրը նետուելու, երեսնոց առաքինի եւ մաքուր կենցաղ մը ցոյց տալով հանդէպ Պատրիարքարանի, որ անգիտակցաբար անշուշտ, պէտք է ըսել, պաշտօնագիր պաշտօնագրի վրայ Աթէնքի Հոգաբարձութեան կը հասցնէր, որպէս զի խաղ մալի մը պէս չհեռացնէ քահանան ու անոր խնամքին յանձնէ ինչպէս առաջ, նոյնպէս ալ ասկէ ետք, Աթէնքի Հայոց հոգեւոր հովուութեան պաշտօնը,

Քահանային այլ չըլլալն ալ կայ սակայն, որու մասին որոշ բան մը չըսեր Թղթակիցը։

Այդ պարագային պատասխանատուութեան մեծագոյն բաժինը իր վրայ կը մնայ անշուշտ, ինչպէս նաեւ անոր արժանի պատիժը տալու պարտականութիւնն ալ Կրօն. Ժողովին վրայ։

Տեսնենք թէ նոյն այդ Ժողովը, որ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեանը տակ եւ ուրիշ խել մը բաներու նախանձախնդիր քանի մը եպիսկոպոսներու մասնակցութեամբը պիտի գումարուի վաղը, Պատրիարքարանի մէջ, ի՛նչ որոշում պիտի տայ այդ մասին, եւ ի՛նչ տեսակ պատիժ մը պիտի սահմանէ անոր։

Եթէ տրուելիք որոշումը կանխելու յաւակնութիւնը չունենայինք, պիտի կրնայինք հիմակուընէ ըսել թէ պարզ ազդարարագիր մը միայն գուցէ հարկ տեսնուի ղրկել քահանային։

ՎԱՀԱՆ ԹՕՇԻԿԵԱՆ

ՈՒԽՏԱՒՈՐԻ ՆՕԹԵՐ
ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՌՈՒՍ ՄԻՍԻՈՆԱՐԸ
Ժ.

«Թագաւորաց գերեզմաններուն» եւ Երուսաղէմի Ռուսաց մայր վանքին մեր տալիք այցելութիւնները միեւնոյն օրուան վերապահելով, վերջապէս ճամբայ կ'ելլենք օր մը։

Պարսպին հիւսիսային արեւելեան կողմի ճամբէն՝ Դամասկոսի դուռնէն կ'անցնինք։ Մեր ընկերներէն մէկը կը յայտնէ թէ հո՛ն՝ այդ դրան մօտ հնութիւն մը կը գտնուի, ուստի նախ զայն տեսնել կը մտադրենք։

Դէպ ի Դամասկոս տանող ճամբուն արեւմտեան կողմը փշերէ եւ նոր շինուած փողոցի մը մէկ անկիւնը կը գտնուի ան։ Տունը շինելու միջոցին գտնուած եւ զբօսաշրջիկներուն ցոյց տալու համար պահուած է հաւանականօրէն։ Այդ տեղը ժամանակաւ հայ վանք մը կը գտնուէր եղեր, կ'երեւի։ Գետնայարկ սենեակէ մը կը մտնենք. զարմացումով հոս կը քալուինք, չենք համարձակիր կոխոտել այդ թանկագին հնութիւններուն վրայ։

Հին եկեղեցիի մը սալայատակն եղած պիտի ըլլայ ան. մօզայիք քարերով սքանչելի ճարտարութեամբ նկարուած են հոն ալ եւ ալ կենդանիներ, դրախտահաւեր, ձուկեր, կրիաներ, բադեր եւլն.։ Կարծես կենդանի պատկերներ են անոնք։ Դարերէ ի վեր չեն աղարտուած։ Դէպ ի հիւսիս, պատին տակ, երկու տողեր կան, խոշոր գրերով, եւ եթէ աղէկ կը յիշեմ, աս պիտի ըլլայ. «Աստ հանգչին (բաղդումք) որոց անուանքն տէր գիտէ»։ Գերեզմանոց մը եղած է ան նախկին հայ միաբաններու կամ վանականներու։ Այդ սենեակին տակն ալ կ'իջնենք ժամերով եւ կը տեսնենք գետնափոր Թափուր գերեզմաններ։

Սրտագինս օրհնելով այդ դամբարաններուն մէջ հանգչողներուն յիշատակը, կը մեկնինք, եւ բաւական յառաջանալով կը հասնինք «Թագաւորաց գերեզմաններ»ը։

Երուսաղէմի հիւսիս. արեւելեան կողմը կը գտնուի ան։ Դուռնէ մը մտնելով 5-10 լայն աստիճաններէ վար կ'իջնուի հոն։ Սանդուխին դիմաց վարը կը գտնուին երկու գետնափոր ջրամբարներ։ Իսկ դէպ ի ձախ ծռելով քառակուսի խաչերկեն հրապարակի մը մէջ կը գտնէ մարդ ինքզինքը։ Կ'երեւի թէ գեղեցիկ շէնք մը կար ժամանակին այդ հրապարակին վրայ. այս մասին նշաններ կ'երեւին։ Ապա դարձեալ դէպ ի ձախ՝ հրապարակին հարաւ. կողմը կը տեսնուի կամար մը, որուն մէկ անկիւնը փոքրիկ ծակ մը կ'երեւի։ Գրեթէ սողոսկելով կը մտնենք այդ ծակէն ներս։ Քառակուսի փոքր սենեակ մըն է ան, քարայրի ձեւով։ Երեք կողմերը դուռներ կ'երեւին։ Աջ կողմի պատին առաջին դուռնէն կը մտնենք մեծ լապտերով։ Փոքրիկ սենեակ մըն ալ աս է. անոր մէջ ալ կը տեսնուին ապառաժին մէջ փորուած երկար, քառանկիւնի եւ բաւական խոր խոռոչներ. ասոնք են անշուշտ «գերեզմանները»։ Այդ սենեակին կից ուրիշ մէկ երկու սենեակներն ալ կը մտնենք եւ միեւնոյն բաները կը տեսնենք։ Միեւնոյն ձեւով շինուած են նաեւ սենեակին ձախ կողմի պատին վրայ բացուած դուռներով սենեակները։ Իսկ մուտքին դիմաց բացուած դուռնէն մտնելով կը տեսնենք նոյն ձեւով շինուած սենեակ մը, որուն մէկ կողմը կը գտնուի նեղկուկ սանդուխ մը։ Այդ սանդուխը կը տանի կեդրոն սենեակին ներքեւ, ուր նոյնպէս սենեակներ ու գերեզմաններ կ'երեւին՝ ապառաժին մէջ փորուած։ Ասոնք ամէնը ցոյց կը տրուին իբրեւ «Թագաւորաց գերեզմաններ»։ Սակայն նկատելով որ Ս. Գիրքը Սիոն լեռը ցոյց կուտայ իբրեւ միակ տեղ մը ուր Յուդայի Թագաւորները թաղուած ըլլան։

Ռուսաց մայր վանքի եկեղեցիին մէջն ենք։ Արարողութիւնը աւարտելու վրայ է։ Ռուս կիներ իրենց սուր ու անուշ ձայներովը միացած ռուս կրօնաւորներու Թաւ ձայներուն, կ'երգեն։ Կը Թողունք, կը հիանանք եւ երկար ատեն, հակառակ եկեղեցիին մէջ տիրող գարշահոտութեան, որ անբաժան է ռուս գիւղացի ուխտաւորներէն, կը մնանք, կ'ունկնդրենք։

Խորհուրդը կ'աւարտի. ամէն ոք եկեղեցիէն կը մեկնի եւ մենք կեցած ենք տակաւին։

Մեր այս ընթացքը ռուս վանահօր հաճելի եղած կը Թուի, որովհետեւ ռուս վարդապետի մը հետ մեզի կը մօտենայ եւ ուրախ ժպիտով մը ու գլխու խոնարհութիւնով մը կ'ողջունէ մեզ։ Ռուս վարդապետը ֆրանսերէն կը խօսի մեզի հետ։ Կ'ուրախանանք։ Եկեղեցիին մէջ պտըտելու մեր փափաքը կը յայտնենք, ուստի մեծ հաճոյակատարութեամբ կ'առաջնորդէ մեզ, եւ, իբրեւ [illegible] ցեղի մը, առանց խղճահարութեան, Սրբութիւն Սրբոցն իսկ կը մտցնէ մեզ։ Եկեղեցին նոր եւ հրապուրիչ է։ Արժէքաւոր կանթեղներով ու ջահերով զարդարուն։ Պատերը ծածկուած են բիւզանդեան պատկերներով, որոնք պատերուն վրայ գծուած են ուղղակի։ Նշաններ թէեւ անճաշակ ընդհանրապէս, բայց երբեմն գեղեցիկ նկարուած դէմքերու կը հանդիպինք։ Երբ եկեղեցիէն դուրս կ'ելլենք զանգակատունն ալ ելլելու համար, ռուս վարդապետը, ուղելով հաճոյք մը պատճառել մեզի, կ'երեւի, կը յայտնէ թէ Էջմիածին ալ այցելած եւ Ս. Հայրապետին հետ տեսակցած է։

— Շատ բարի եւ սուրբ մարդ մըն է, կ'ըսէ, շարունակելով իր հաճոյակատարութիւնը. շատ սիրեց զիս եւ պատուելու համար առաջնորդներ յատկացուց ինծի համար։

— Այդ հեռաւոր բաւական երկիրներ պտտած էք, կը հարցնենք, մենք ալ մեր կարգին զինքը շոյելով։

— Այո՛, կը յարէ [illegible], մինչեւ Մանչուրիա գացած եմ իբրեւ միսիոնար։ Փորթ-Արթուրի մէջ վեց ամիս կեցած եմ։ Շատ սքանչելի քաղաք մըն է ան. մերինները (Ռուսերը) շատ ծախքեր ըրած են ու կ'ընեն՝ զայն պայծառացնելու համար։ Ահագին երկիր մըն է Մանչուրիան։

Ապա կ'սկսի հասկցնել մեզի թէ այդ երկիրը ուշ կամ կանուխ պիտի ռուսանայ, եւ հաւանական է որ բնիկ Չիներ, Քորէացիները, Ճափոնները եւն. հետզհետէ պիտի քրիստոնէանան եւ Ռուսիոյ պիտի յարին։

Թողլով որ մէկ կողմն խօսի ան, մենք զանգակատունը կ'ելլենք, եկեղեցիին վրայ կը շրջինք, չորս կողմի տեսարանները կը դիտենք եւ կը հիանանք։ Վար կ'իջնենք։ Վանահայրը վարը կը սպասէ մեզի։ Ռուս վարդապետին մէկ երկու խօսք կ'ուղղէ։ Կ'երեւի թէ հրաման կ'ընէ ուրիշ տեղեր ալ պտտցնել, որովհետեւ մեր միսիոնարը հաւանութեան նշանով մը կ'առաջնորդէ մեզ եկեղեցիին առջեւի հրապարակը։ Հոն կը գտնուի վիթխարի քարէ սիւն մը։ Կը Թուի թէ նախկին տաճարին եւ կամ Թագաւորական պալատներուն համար փորուած ու տաշուած է այդ ահագին ապառաժը եւ կիսկատար մնացած։ Ռուսերը գտած եւ վանդակով շրջապատած են զանի։

Ասկէ ելլելով կ'առաջնորդուինք հետզհետէ Ռուսաց մեծ հիւրանոցները՝ ուխտաւորներու յատուկ հիւանդանոցը եւ վեհարանը։

Այս վերջինին մէջ կը պատուասիրուինք անուշեղէններով։ Եւ երբ սենեակը զարդարող պատկերները կը դիտենք, վանահայրը, որ մինչեւ այն ատեն լուռ մնացած էր՝ մեր խօսակցութիւնները հասկցած չըլլալուն համար, ցոյց կուտայ այդ պատկերները։

Իսկ Մանչուրիոյ ռուս միսիոնարը, որուն ճարպիկ շարժուձեւերուն եւ շնորհալի տաքարիւնութեան վրայ կը զարմանանք, մեր քովիկը նստելով կը սկսի իր մանչուրիական ոդիսականը։ Երկարօրէն կը խօսի մեզի այն երկրի՝ կլիմային, բերքերուն, բնակիչներուն վրայ. «Զարմանալի երկիր» կ'անուանէ զայն իր սովորութիւններուն տարօրինակութիւններուն վրայ խօսելով։ Չի մոռնար նաեւ Թունկուզները՝ որոնցմէ պաշտպանուելու համար զինուորներով կը պտըտի եղեր։

Տակաւին շատ պիտի խօսէր ան, բայց մութը կոխած ըլլալով այլեւս, առանց ականջ կախելու իր խօսքերուն շարունակելի ըլլալուն, հրաժեշտ կուտանք։ Անշուշտ, եթէ իրիկուն չըլլար, եւ խօսքերը՝ հետաքրքրական, անոր օձիքը չպիտի Թողէինք։ Բայց տակաւին Փորթ-Արթուրով եւ Մանչուրիայով չէինք հետաքրքըրուեր այն ատեն. ուստի շնորհակալ ըլլալով իր կատարած ընդունելութեան համար, կը մեկնինք։ Ինքը, սակայն, յայտնելով թէ շատ ախորժած է մեզմէ, վերստին կը հրաւիրէ մեզ եւ կը խոստանայ շարունակել իր ոդիսականը։ Անմոռանալի Թող ըլլայ։

ՄԻՐԿԱԹԻՆ

ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋ

Երջանկութիւնը տեղ մըն է, բայց մարդիկ հոն չեն երթար երբեք, այլ կը կարծեն թէ այն տեղէն վերադարձած են։
Ա. Հուսէ

Սէրը, ծիծեռնիկներուն պէս, երջանկութիւն կը բերէ տուներուն մէջ։
Էմիլ Զօլա

Համբերութիւնը կամքին լաւութիւնն է։
Ժան Լիգոլ

Բանականութիւնը մերթ կը հարկադրուի բանաստեղծել մեր անուրջներուն մոլեգնութիւնը։
Անժէլ Մասինա

Մա՛րդը կը պատուէ իր դիրքը, ո՛չ թէ դիրքը կը պատուէ մարդը։
Լ. Բասիկօ

Չարիքը տեսնելը չի նշանակեր սանձել զայն, ու պէտք է զայն տեսնել՝ անոր դարման տանելու համար։
Բօլ Տեսանեկ

Աստուծոյ երկիւղն իմաստութեան սկիզբն է, իսկ մարդոց երկիւղը՝ անոր վախճանը։
Իբբօլիթ Լիւքա

Ֆրանսացին վիպային արտադրանք մըն է։
Էմիլ Ֆակէ

Արդէն մարդը կայ դպրոցականին մէջ, մինչ դպրոցականը կայ մարդուն մէջ։
Վիքթոր Իւկօ

Արդուզարդը լեզուի կը նմանի. ամենքս միեւնոյն բառերով կը խօսինք, բայց ամենքս ալ միեւնոյն բանը չենք ըսեր։
Մարսէլ Բրէվօ

Ոմանք մարդկութիւնը չեն ուսումնասիրեր առանց զայն քիչ մը քամահելու. մարդասէր բարոյախօսները հազուագիւտ են։
Էմիլ Ֆակէ

Երանի՜ անոր որ իր մէջ կը կրէ Աստուած մը, գեղեցկութեան մտատիպար մը, ու կը հնազանդի անոր։
Բօլ Պուրժէ

Ֆրանսական ցեղին բարեմասնութիւնները, որոնք խանդավառութենէ մինչեւ նրբամտութիւն կ'երթան՝ վայելչութեան ու չափաւորութեան մէջէն անցնելով, ամէնքը կը յանգին ֆրանսական Ակադեմիան։ Ք.

Ինչ որ քաղաքագիտութիւնը պառակտած է պղտորութեամբ, գրագիտութիւնն [illegible] կը հաշտէ զայն։ Ք.

Մարդկային արժանապատուութեան, անկաշկանդութեան, ընկերհաշտութեան բուն աղբիւրները կը կայանան Անհունին տարրական ծանօթութեան մէջ, որուն հանդէպ «չէ՛ք [illegible]...» Ք.

Կիներն իրենց ամենասուր ճարտարութիւնը կը գործածեն ալ կապելու մասին, այնուհետեւ կը մեղադրեն ձեր ապիկարութիւնները։
Բօլ Պուրժէ

Մեզի նմանող կինը հակակէի՞ր է մեզի։ Մեր անձին ներհակ եղող բանն է որ կը փնտռենք միւս սեռին մէջ։
Էռնէսթ Ռընան

Հաւաքեց Ա. Ն. Թ.

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՃԱՊՈՆԻ ՄԷՋ

Մոնրոյի վարդապետութիւնը Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ.—Պետական անձի մը յայտարարութիւնը.— Պալթիկի ռուսական նաւաբաժինը.—Ճափոններուն ծրագիրը։

Բարիզ, 7 դեկտ.—Թոքիոյէն հեռագրեն.—«Ճափոնի պետական ամէնէն ազդեցիկ անձերէն Օքումա կոմսը Վասէտայի համալսարանին մէջ կատարուած մեծ գումարման մը պահուն յայտարարեց թէ Ծայրագոյն Արեւելքի համար Ճափոն պէտք է տեսակ մը Մոնրոյի վարդապետութիւն հռչակէ, բայց Մոնրոյի նախագահին կողմէ Ամերիկայի համար հաստատուած սկզբունքէն պէտք է աւելի հեռուն երթայ։ Օքումա կոմսը յարեց.—«Ճափոնի կոչումը պէտք չէ բաւականանայ միայն Ծայրագոյն Արեւելքի պահապանը ըլլալով, այլ պարտաւոր է իրեն սեփականացնել ամբողջ Ծայրագոյն Արեւելքի վարչութեան ուղղութիւնը։» Կոմսին այս յայտարարութիւնը մասնաւոր ուշադրութեան արժանի է։ Ճափոնի քաղաքական շրջանակներուն մէջ ըսուածին նայելով, նոյն յայտարարութիւնը ընդհանրապէս կ'արտայայտէ Ճափոնի ծրագիրները։ Կ'երեւայ թէ ռուս-ճափոնական պատերազմէն ետքը Ծայրագոյն Արեւելքի դաշնակցութիւն մը պիտի կազմուի, նման հիւսիսային Գերմանիոյ այն դաշնակցութեան զոր Բրուսիա կազմակերպեց Սատովայի ճակատամարտէն ետքը։

Թոքիօ.— Հաւաստեալ Ճափոնի ժողովուրդին տրամադրութիւնը աւելի կը սաստկանայ այն զրոյցներուն վրայ թէ չէզոքները աջակցութիւններ կ'ընեն Պալթիկի ռուսական նաւաբաժնին։ Եթէ Պալթիկի ռուսական նաւաբաժինը Ծայրագոյն Արեւելքի ծովերուն մէջ այն տեսակ օժանդակութիւն մը կը ստանայ որ չէզոքութեան համար հաստատուած սահմանները կ'անցնի, այդ պարագային հաւանական է որ Ճափոն ինքզինքը ազատ զգայ չէզոքութիւնը յարգելու որ եւ է պարտականութենէ։ Իր նաւատորմը պիտի հետապնդէ ռուսական մարտանաւերը այն նաւահանգիստներուն կամ նաւահանգստանոցներուն մէջ որոնց չէզոքութիւնը բռնաբարուած ըլլալ կը կարծէ։ Ռուսերը եթէ չէզոք հողի վրայ իրենց համար գործողութեանց խարիսխ մը կազմեն, Ճափոն ալ հաւասարէն միեւնոյնը պիտի ընէ։ Մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին, մանաւանդ Ճափոնի ծովային պաշտօնատանը մէջ՝ Պալթիկի ռուսական նաւաբաժնին գնացքը կասեցնելու համար։ Ճափոնի նաւատորմը վստահ է թէ պէտք եղածին պէս պիտի կրնայ լուծել խնդիրը։ Իր պատրաստութեանց մէջ նաեւ նկատողութեան առած է այն ենթադրութիւնը թէ Ռուսերը կրնան արգիլել Լիաօ-Թունկի հետ հաղորդակցութիւնները։ Այդ պատճառաւ Մանչուրիոյ ճապոնական բանակները այն տեսակ վիճակի մէջ դրուած են, որով կարենան ամիսներով պատերազմիլ, առանց հաղորդակցութիւն ունենալու Ճափոնի հետ։

Լոնտոն.— Օտեսայէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիոյ ծովային նախարարութիւնը այս միջոցիս շատ մտադրած է Ճափոնի ծովա-

---

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ (20)

ԲՕԼ ՊԷՐԹՆԷՅ

ՍԻՐՈՒԱԾ ԱՂՋԻԿԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՀՈՎԱՆԻԻՆ ՏԱԿ

Զ

ՑԵՏԻՆ ՄԻՋՕՑՆԵՐ

Ա՛հ, այս պտոյտանքները դրամի վերջ բերած էին։ Ոսկիներու դէզը կը սպառէր։

Թերհաշիւ մը մասավճարին, հագուստագործին, Ասէլի յետնեալ պարտքերն, ընթացիկ ծախքերը, եւ ահա լմնցաւ...

Ու օրին մէկը, պարապ դրամապանակ մը առջեւ կը գտնուէին...

Հիմա ուրիշ ժամանակէ աւելի քիչ մը դրամ պէտք էր, որովհետեւ Օլժէօքիի ծանուցումը քիչ մը Թեթեւ, բայց զգալի արդիւնք մը տալ կը Թուէր։ Նըկաւ երեք յաճախորդներ ներկայացած էին։

Թղթաբերը, այդ առաւօտ իսկ նամակ մը բերած էր, որով Թալանցի տիկին մը գալուստը կ'իմացնէր։ Կատարեալ գործողութեան մը պիտի ենթարկուէր. կնոջմէն խնդրեց ամարանոցը բնակիլ եւ հոն ճաշել։

Ա՛հ, բայց, ժամանակը չէր կասեր բաւելու հայթայթելիքներուն հետ։

Պէտք էր որ այս կինը մեկնէր դիւթուած իր բնակութենէն, ու դիւթուած իր ենթարկուելիք գործողութենէն ու տուած ամսաթոշակին համար գոհ։

Ու զարհուրած, իրարու կը նայէին։

—Ինչպէս ընելու էր։

Բայց Էմիլէն պահ մը վարանեցաւ, եւ յետոյ իր սուր նայուածքը ձգեց Սղանիոլայի վրայ, որ գլուխը կը շարժէր, կարծես ըսելու համար.

—Այս անգամ լճին մէջ ենք...

Էմիլէն պատասխանեց, բնազդմամբ գլուխը ծռելով.

—Լաւ միջոց մը կայ։

—Ո՞րը ըսաւ, խեղդուողի մը պէս, որ ձող մը կը տեսնէ եւ անոր կը փաթթուի։

—Օ՛հ, միջոց մը, որով ոչ միայն ձեռք պիտի անցընենք երկու կամ երեք հարիւր ֆրանք, զոր չպիտի կարենայիր գտնել, այլ հազարաւոր ֆրանքներ։

Ուսերը Թօթուեց բժիշկը։

—Ուրեմն գողնալու է, որովհետեւ մեզի համար ուրիշ կերպ միջոց չկայ դրամ ձեռք անցընելու։

—Ո՛չ, գողնալու պէտք չունինք։

—Ո՞վ կ'ուզես որ փոխ տայ մեզի. գիտես թէ Մոնփըլիէի հրապարակին վրայ հարիւր սուէ վարկ չունինք։

—Երաշխաւորութեան վրայ առաջին փոխ տուողը քիչ պիտի ըլլայ, եւ անմիջապէս։

—Ի՞նչ երաշխաւորութիւն կ'ուզեն։

Առաջին սենեակը ցուցուց նշանացի, կապոյտ սենեակը։

—Մարգարիտները...

—Օ՛հ... ըսաւ բժիշկը շնչասպառ։

—Լաւ, ի՞նչ պիտի ունենանք ատկէ աւելի։

—Բայց շատ դրամ կ'արժեն այդ մարգարիտները...

—Ատոր համար է որ կ'ըսեմ...

—Դրամը ինչպէս պիտի տանք ետ առնելու։

—Եթէ կարենանք հաւաքել, լաւ։

—Ուրեմն վար պիտի դնեն մարգարիտները...

—Է՛հ, այո՛, ատոր համար է որ պէտք պիտի ըլլայ կարելի եղածին չափ դրամ ծախսել։

—Ու ատոր գողնալ չե՞ս ըսեր։

Էմիլէն անհամբերութեան շարժում մը ըրաւ.

—Ո՛չ, գողնալ չէ, որովհետեւ այս հիւանդին նուէր ընելու բան չունիս։ Զինքը կը պահես, կը խնամես։ Իր գեղեցիկ աչքերուն համար չէ. կարծեմ առաջնորդ ժամանակուան մը համար պիտի խնամենք, թերեւս տարիներ... Եթէ քու ծախքերդ վճարելու միջոց մը գտնես՝ կը գործածես. եւ ան է որ քեզ պարտք փոխարէնը։

Սղանիոլա մէջ բերաւ.

—Եթէ մէկ քանի քանի օրէն իր ընտանիքը երեւան ելլէ՛։

—Օ՛հ, ատո՞ր վրայ կը մտածես։

—Անշուշտ։

—Գնա՛ բանդ. մինչեւ հիմա եկած պիտի ըլլար... որքան ժամանակէ ի վեր լրագիրներու մէջ կը ծանուցանես. առեւտրականութեան իմացուցիր, ամէն տեղ փնտռեցին...

—Փնտռեցին ու խօսեցան... Բայց կ'երեւակայե՞ս թէ, օրինակի համար, Նաւահանգստին լրագրին մէջ եղած հրատարակութիւնը Բարիզի մէջ ուշադրութիւն գրաւէ։

—Քեզի կ'ըսեմ որ այս կինը մէկը չունի որ հոգ ընէ անոր երեւան չելլելուն համար. քաղցր է սա հիւանդը, երկար ատեն պիտի պահես զայն, Թերեւս միշտ։

—Մինչեւ որ խօսի՞։

—Խօսելու մօտ չէ, այնպէս չէ՞. ուրեմն կարողութիւն ունի՞ս զինքը պահելու զգօնութեան համար։

—Ո՛չ, սակայն։

—Ուրեմն ունեցածովը զոհ եղիր։

—Իսկ թէ իմանա՞ն, վասն զի ամէն բան կ'իմացուի ի վերջոյ։

—Պիտի ըսեն թէ լաւ ըրիր... Օ՛հ, այդ տեսակ հիւանդի մը համար աւելի լաւ է երկու մարգարիտները ականջներէն վերցնել քան թէ զինքը փողոց նետել... ինչպէս որ օր մը պիտի ստիպուիս ընել, հիւանդանոց մը պիտի դնես կամ յիմարներուն քով... Ա՛հ, այն ատեն մարգարիտները պիտի գործածեն։

—Արդարեւ, ըսաւ տօքթորը, բոլորովին վարանելով. հոս աւելի լաւ պիտի ըլլայ։

—Եզական առիթ մըն ալ ունինք ջուրին երեսը ելլելու։

Վայրկեան մը լուռ կեցաւ, յետոյ երկչոտութեամբ ըսաւ.

—Որչա՞փ պիտի ուզէիր։

—Ամէն ինչ, կ'ըսեմ, ամէն ինչ որ կրնային տալ։

—Գոնէ, տասը հազար ֆրանք կ'արժե՞ն։

—Աւելի։

(Շարունակելի)

կոյներուն ծրագիրներուն համար։ Բեդերսպուրկի նաւային սպայակոյտը տեղեկութիւն առեր է թէ Թոկօ ծովակալը մտադիր է Պալթիկի ռուսական նաւատորմին վրայ յարձակիլ, առնելէն Դեղին ծովը չհասած։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐ

Ռուսական մարտանաւեր.— Ռմբակոծութիւնը.— Չինու խոստովանութիւնները։

Թոքիօ 7 դեկտ.— Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ ռուսական «Ռեթվիզան» եւ «Բալթավա» մարտանաւերը գործելու անկարող վիճակի ենթարկուած են եւ «Պալլատա» ալ խոցուած է։ «203 մեթր» բլուրէն ճափոններուն կատարած բուռն ռմբակոծութիւնը պարտադրած է Ռուսները երկուշաբթի օրը թողուլ Աքդաւքուն բլուրը։ Ժամ 1ին ճափոնները գրաւեցին ամբողջ ամրոցը. յետոյ Ռուսները վանելէ ետքը, ժամ մը վերջը բարձունք մը ձեռք անցուցին Սուկէրքուն հիւսիսային կողմը։ Ժամ 3ին Սան-Լի-Սիուն հիւսիսային կողմն ալ բարձունք մը առին։ Երէկ, կէսօրէն ետքը, կարճ զինադադար մը տեղի ունեցաւ, Ռուսներուն խնդրանքով, որոնք կ'ուզէին իրենց մեռեալները վերցնել այն բուռն ճակատամարտէն ետքը, որոնց միջոցին ճափոնները ռազմագիտական կարեւոր դիրքեր գրաւեցին։

Շանկայ.— Չինու կառավարութիւնը բացայայտօրէն կ'ընդդիմանայ ճափոնական կամ ուրիշ հեռագիրներու հրատարակութեանը՝ Բորթ-Արթուրը պաշարող բանակին շարժումներուն նկատմամբ։

ՄԱՆՋՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Զինուորական գործողութիւններ.— Ռուս զինուորներուն վիճակը.— Օքու զօրավարը։

Մուգտէն, 7 դեկտ.— Երէկ առտու յանկարծ բուռն թնդանօթաձգութեան մը ձայները լսուեցան Բուֆիլովի բլուրին եւ երկաթուղիին շրջականերէն։ Կէս օրէն ետքը ժամ 3էն 5. թնդանօթաձգութիւնը ամէնէն աւելի սաստիկ էր։ Մինչեւ հիմա այդքան բուռն ռմբակոծութիւն մը չէր լսուած, բայց Բորթ-Արթուրէն։ Զրոյց կայ թէ շարունակ խոշոր նոր թնդանօթներ կը ժամանեն եւ որոնք կ'երեւայ թէ երէկ ամբողջովին գործածուած են։ Երկու շաբաթէ ի վեր զրոյց կայ որ ճափոնները յարձակողական պիտի ձեռնարկեն. ասոր համար զանազան թուականներ ալ սահմանուեցան։ Այսօր առաջին անգամ ըլլալով ձիւնեց՝ անձրեւի հետ խառն։ Երէկուան ընդհանուր տպաւորութիւնն այն էր թէ ռմբակոծութիւնը ցոյց կուտար ճափոնական յարձակողականին մօտալուտ ըլլալը։

Բեդերսպուրկ.— Ընդհարումները կը շարունակեն, գլխաւորաբար կեդրոնին եւ ձախ թեւին վրայ։ Ռուս սպաներուն եւ զինուորներուն ջլատուածութիւնը, անգործութեան պատճառաւ, կ'առելնայ եւ հաւանական կ'ընծայէ յուսացուածէն շատ աւելի կարեւոր ընդհարում մը։ Թունկուզները սկսած են երեւալ զանազան կողմերէ, երկաթուղին եւ կամուրջները քանդելով։ Իրականին մէջ կարեւոր բան մը չկայ, սակայն Ռուսիոյ ներքին կացութեան մասին աւելի կարեւոր [illegible] չունինք կը տրուին։

— Զալ-Լին-Թունէն դեկտ. 4 թուականով հեռաձայնը կը հեռագրեն Բեդերսպուրկի Սանկթոնի լրագրին.— «Չինացիները լսեր են հաւաքուեն թէ Օքու զօրավարը յանկարծ ծանրապէս հիւանդացեր է։ Նոյն իսկ մեռած ըլլալու մասին ալ զրոյց եղաւ, բայց չհաստատուեցաւ։ Հիւանդին վիճակը շատ ծանր է եղեր։ Երէկ Չինացի մը ձերբակալեցին որ անկանոնաւոր պտտաւ Պիքփորտի թել կը տանէր՝ 500 ռուբլ երկայնութեամբ»։

— Մուգտէնէն կը հեռագրեն նոյն լրագրին թէ Թունկուզներու խումբեր, Չինացիի հագուստով, եւ Թունկուզներու հրամանատարութեամբ, ռուսական գիծերը կ'անցնին։ Թիէ-Լինկէն 160 քիլօմեթր հեռաւոր հաւաքուած են եւ նպաստաւոր վայրկեանի մը կը սպասեն՝ երկաթուղին եւ կամուրջները քանդելու։

ԴԱՒԱՃԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՃԱՓՈՆԻ ՄԷՋ

Զինուորներու նպաստ.— Զեղծում մը.— Լրագրի մը յայտնութիւնը։

Թոքիօ, 7 դեկտ.— Նիշի-Նիշի-Շիմպուն երեւան հանեց քաղաքական դաւաճանութիւն մը որ կրնայ ահագին համեմատութիւններ առնել։ Այդ թերթը անցեալ ամս. 27ին յանկարծ ծանոյց թէ նախկին նախարարներէ Խորհուրդին անդամներէն Ինուէ եւ Մացուքաթա կոմսերը, շարունակ գործածուած էին իրենց պաշտօնը՝ ճափոն զինուորներուն նպաստ հաւաքելու համար։ Ասոնք 600,000 եէն, ուրիշներ կ'ըսեն երկու միլիոն իւրացուցած էին Օզաքայի պանքային համար որ իր բացերը փակելու պէտք ունէր։ Իրողութիւնը այն է թէ Պարոն Իթօ, Նիշի-Նիշի լրագրին տէրը, եւ երկրագործական եւ առեւտրական նախկին նախարար, այդ յայտնութիւնը ըրեր է կառավարութեան, վասն զի առնուելիք գումար է 40,000 եէնի գումար մը զոր նախարարութիւնը վճարեր է անոր՝ ինքնատիպ իրեն պալատը մը մեծցնելու համար։ Ամբաստանուած երկու կոմսերը խոկ-ին նախատակից նամակ մը ղրկեցին Պարոն Իթօյի որ զարմանք կեղծեց եւ նախարարապետ Քացուրա կոմսին բարեկամական ազդեցութեանը դիմեց այդ անպատուաբեր թեան յանցանքը ծածկելով [illegible] խմբագրի մը վրայ։ Քացուրա կոմսը չուզեց միջամտել։ Իթօ Պարոնը, ասոր վրայ, դիմեց Իթօ մարքիզին, որ իր ազգականը չէ։ Թէեւ այս վերջինը շատ փութկոտութիւն ցոյց տուաւ իր բարեկամական աջակցութիւնը նուիրել՝ հաշտարար կարգադրութեան մը համար, սակայն շատ յուսալի չէ որ կարենայ յաջողիլ իր այդ ձեռնարկին մէջ։ Դիտել կը տրուի թէ բնաւ ապացուցուած չէ որ Ինուէ եւ Մացուքաթա կոմսերը գործած ըլլան իրենց վերագրուած արարքը։ Սա սոյց է որ նախարարութիւնը ամէն բան ըրած է ազատելու Օզաքայի պանքան եւ թէ Պարոն Իթօ կրնայ ամբաստանուիլ թէ Քացուրա կոմսին եւ պաշտօնակիցներուն առջը սահեցնել ուզած է։ Այդ պատճառով հանրային կարծիքը նպաստաւոր չէ Պարոն Իթօյի։

ՔՈՐԷԱՅԻ ՄԷՋ

Ռուսներ.— Լրտեսի մը ձերբակալութիւնը.— Ճափոններուն արարքը։

Լոնտոն, 7, դեկտ.— Տէյլի Թէլեկրաֆ հեռաձայն հեռագիրը առաջած է Սէուլէն. — Սոնկչինկէն առնուած լուրերու նայելով, Ռուսները կը պատրաստուին ութ կայաններ հաստատել՝ ձմեռելու համար։ Համ-Հէունէն Պէնյան առնող ճամբուն նաբոցեցին ճափոնները, ինչ որ մեծապէս կը դիւրացնէ անոնց փոխադրութիւնները։ Ճափոնները Կէնզանի մէջ Քորէացի սպայ մը ձերբակալեցին՝ Ռուսներուն ի նպաստ լրտեսութիւն ընելուն համար։ Այդ սպան Սէուլ տարուեցաւ դատուելու համար։ Քորէական այն պատուիրակութիւնը որ ուսումնասիրական ուղեւորութիւն մը կատարած էր Ճափոնի մէջ, Սէուլ վերադարձաւ։ Կ'ըսուի թէ ճափոնները կը փորձեն ասոր գանձել հարաւային Քորէայի նահանգներուն բնիկներէն։ Բոլքյօնկի տեղական իշխանութիւնները պաշտօնանկ եղան, վասն զի չէին կրցած արգիլել այդ կողմերու բնիկ զինուորներուն զէնքերցութիւնը ռուս զինուորներու կողմէ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 դեկտ.— (Վերապահութեամբ).— Տէյլի Թէլեկրաֆ կ'իմանայ թէ Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը կարգ մը հրահանգներ առաջած է, որոնց համաձայն, այլեւս պէտք չի տեսներ իր նաւատորմիղը չինական ջուրերը տանելու։ Նոյն ծովակալը թերեւս կանգ առնէ իր ճամբուն վրայ գտնուած նաւային կայան մը եւ յետոյ Ռուսիոյ վերադառնայ։

— Զրոյց կը պտտի թէ ռուս կառավարութիւնը չափազանց տկար գտնելով Ռոժէսթվէնսքի ծովակալը ճափոնական նաւատորմին դիմադրելու համար, ետ պիտի կանչէ զայն։

— Թոքիօյէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բորթ-Արթուրի ռուս նաւատորմին կատարելապէս փճացած է։

— Չէ-Ֆուէն կը հեռագրուի թէ տեղւոյն ռուսական հիւպատոսին Բորթ-Արթուրէն առած լուրերուն նայելով, ռուսական Թօրփիլանաւերը խարիսխ նետած են Լիաօ-Թէշանի ետին, եւ ոչ եւ է վնաս կրած չեն ճափոնական ռմբակոծութենէն։

ՓԱՐԻԶ.— Մուգտէնէն կը հեռագրուի թէ երկու հակառակորդ բանակներու յառաջապահներուն միջեւ ամէն օր բուռն ընդհարումներ կը պատահին, եւ մինչեւ հիմա նպաստաւոր կ'ըլլան Ռուսներուն։

— Տէյլի Մէյլ՝ թղթակիցը կ'իմանայ թէ 19րդ շրջապանակին հրամանատար Ռէէնքամփ զօրավարը Քանչէի հիւանդութենէ կը տառապի ծանրապէս։

— Սթանտարտ թերթի թղթակիցը կ'իմացնէ թէ, անցեալ ամիս կազմուած ճափոնական երկրորդ զօրաբանակը սկսած է Ինքէու դրկուիլ փոխադրանաւերով։ Նոյն թղթակիցը կը յարէ թէ մեծ քանակութեամբ պաշար եւ ռազմամթերք կը ղրկուի Տալնի եւ Ինքէու, ձմեռուան եղանակին մէջ ճափոնական բանակներուն պէտքերուն համար։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Քուրոբաթքին զօրավարը կը հեռագրէ Զարին.— «Դեկտ. 3ի առաւօտ կամաւոր որսորդ զինուորներու երեք ջոկատներ հետախուզութիւն մը կատարեցին դէպի Ֆէնշիարու, ուր զօրաւոր դիրք ունին ճափոնները, բայց ոչ եւ է ընդհարման մասին տեղեկութիւն չկայ»։

ՊԻԶԵՐԹԱ.— Պալթիկի նաւատորմէն երեք յածանաւներ եւ չորս Թորփիլանաւեր առտու Պիզերթայի բացերէն անցան, դէպի Արեւելք կ'երթային։

ՓԱՐԻԶ.— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ ծովակալ Ավէլան, որ փոխանորդաբար կը վարէ ծովային նախարարութիւնը, յառաջիկայ յունուարին վերջնապէս պիտի կոչուի նոյն նախարարութեան։

— Ռուս ծովային նախարարութիւնը կը հերքէ Թոքիօյէն տրուած այն լուրը թէ Բորթ-Արթուրի նաւատորմը կատարելապէս փճացած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Շանկայէն կը հեռագրուի թէ մեծ վրդովում կը տիրէ Քիանկ-Սի եւ Քիանկ-Սու չինական նահանգներուն մէջ, փոխարքային մահուան հետեւանօք։

— Չէ-Ֆուէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական նաւատորմը շարունակ կը պտտի Բորթ-Արթուրի նաւահանգստին բացերը, եւ կը հսկէ Բէչէլիի ծովածոցին վրայ, որպէսզի եթէ երբեք ռուս Թորփիլանաւերը դուրս ելլել փորձեն, արգիլեն անոնց չէզոք նաւահանգիստ մը ապաստանիլը։

— Մարէշալ Օյամայի բանակէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ռուսները դեկտ. 9էն 10ի գիշերը յարձակեր են Շա-Հօի եզերաց ճափոնական յառաջապահներուն վրայ։ Առաջին յարձակումը ետ մղուած ըլլալով, նոյն գիշերը ուրիշ յարձակում մըն ալ եղեր, բայց դարձեալ ետ մղուեր է ճափոններէն։ Երկու կողմէ ալ կորուստները զգալի են։

ՎԻԵՆՆԱ.— Բորթ-Արթուրի պաշտպան զօրքերը նշանակելի շարժում մը չեն ցուցներ։ Կ'ըսուի թէ ճափոնները երեք օրուան բուռն ռմբակոծութենէ մը ետքը գրաւեցին Բաօլիան կղզին։

ԹՈՔԻՕ.— Ռուիթեր Բորթ-Արթուրէ առած լուրերուն վրայ կ'ըսէ թէ արեւմտեան եւ նաւահանգստի արեւելեան զանազան դիրքերուն վրայ Ռուսները մեծ գործունէութիւն չեն ցուցներ։ Ճափոններուն կարծիքն այն է թէ ալ եւս մեծ կորուստ չպիտի տան վերջին օրերուն նման։ Ճափոնները կ'ըսեն թէ Բորթ Արթուր սովի պատճառով պիտի իյնայ աւելի, քան թէ ռուսական զօրքերուն դուրս յարձակման միջոցին ճափոններու ձեռք բերելիք մէկ յաղթութեամբ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Քիաօչէուէն կը ծանուցուի թէ՝ ճափոնները ծովու թէ ցամաքի կողմէ շարունակ կը ռմբակոծեն Բորթ-Արթուրը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թոքիօյէն կը հեռագրուի թէ Նոճի զօրավարը յայտարարած է որ մէկ քանի շաբթէն պիտի կրնայ գրաւել Բորթ-Արթուրը։

— Չէ-Ֆուէն կը հեռագրուի թէ ճափոնները նորէն յարձակում մը ըրած են Եղլանկշան բերդին վրայ, եւ 12 ժամուան կռիւէ մը ետքը ետ քշուած են։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Զարը յետաձգեց Ծայրագոյն Արեւելք երթալիք զօրքերը տէջէ անցընելու համար ընելիք ուղեւորութիւնը։

— Քուրոբաթքին զօրավարը այսօրուան թուականով կը հեռագրէ Զարին.— «Մեր կամաւոր որսորդ զինուորները վերջին գիշերը յարձակեցան Պանտիրաւցայի հարաւակողմը ճափոններու ամրացուցած մէկ դիրքին վրայ, եւ անոնց յառաջապահները փախուստի մատնելով 11 գերի բռնեցին։ Ճափոնները քանի անգամ յարձակեցան երկաթուղիին մօտ մեր յառաջացեալ դիրքերուն վրայ եւ ամէն անգամ ալ ետ մղուեցան»։

ԼՈՆՏՈՆ.— Տէյլի Թէլեկրաֆ Թիէնծինէն կ'իմանայ թէ Օքու զօրավարը երեք օր շարունակ ռմբակոծութեամբ անտանելի դարձուցած ըլլալով Լիաօեան վրայ Ռուսներու հաստատած դիրքը, այս վերջինները քշուեր են, մեծ քանակութեամբ ռազմամթերք եւ թնդանօթ թողլով. բայց ամրացեալ դիրքի մը վրայ նահանջելէ ետքը, բուռն կռիւ մը ըրեր են ճափոնական դիրքերուն վրայ։ Կ'ըսուի թէ ճափոնները այս կռիւներու միջոցին 5000 հոգի կորսնցուցեր են։

ՊԵՐԼԻՆ.— Ծայրագոյն Արեւելքի ռուս նաւատորմին հայթայթիչ Պ. Կանսպուրկ, որ Բեդերսպուրկ հասած է, լրագրի մը յայտարարած է թէ սխալ են այն զրոյցները թէ ճափոնի ելմտական կացութիւնը ձեռնտու չէ պատերազմին շարունակութեան։ Եթէ ճափոն չյաջողի նոյն իսկ արտաքին փոխառութիւն կնքել, ներքին փոխառութեանց միջոցաւ կարող է իրեն պէտք եղած դրամը հայթայթել։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 11 դեկտ.— Ճափոնները քառասուն մղոնի չափ ընդարձակեցին եւ ուժեղցուցին Բորթ-Արթուրի պաշարումը։ Տէյլի Թէլեկրաֆի վարձած մասնաւոր շոգենաւը, որ պատերազմի գործողութեանց հետեւելու պաշտօն ունի, անկէ անցած պահուն ճափոններուն կողմէ խուզարկուեր է։ Այդ շոգենաւին մէջ գտնուող թղթակիցը կը ծանուցանէ թէ դեկտ. 9ին Ռուսները ետ մղեր են ճափոններուն կատարած յարձակումները Լիաօշանկշանի եւ Բէջուանշանի դէմ. նաեւ Զիրանով զօրավարին նաւային հրացանաձիգները, պահեստիները եւ այլն սուիններով դիմադրեր են ճափոններուն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մուգտէնէն կը հեռագրեն թէ ճափոնները քանդեր են Շա-Հօ գետին վրայի երկաթուղիի կամուրջը եւ թէ գետին ալ եզերքը գտնուած ռուսական թնդանօթաձիգները երեկուընէ ի վեր բուռն ռմբակոծութիւն մը կը կատարեն Տուլիթունի հարաւային կողմը՝ երկաթուղիին երկայնքը։

— Ռոյթեր իրիկուան ճափոնի ցամաքային եւ ծովային սպայակոյտը գումարուեցաւ Միքատոյին նախագահութեամբ։ Խորհրդակցութեան առարկայ եղան Օյամա մարէշալին եւ Թոկօ ծովակալին տեղեկագիրները։ Թոքիօյի մէջ մտահոգութիւն կը տիրէ։ Այս լուրերը կը հաղորդէ Սթանտարտի թղթակիցը։

— Բեդերսպուրկի ֆրանսական դեսպանին եւ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարին միջեւ քանի անգամներ խորհրդակցութիւններ տեղի ունեցան։ Լոնտոնի մէջ զրոյց կայ թէ այդ խորհրդակցութեանց առարկան է պատերազմը դադրեցնելու համար միջնորդութեան մը խնդիրը, եւ թէ այդ խնդիրը բաւական յառաջացած ըլլալով կը կարծուի թէ նոր տարիէն առաջ իրականութիւն դառնէ։

— Ռոյթերի հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ զինուորական շրջանակներու մէջ համոզում գոյացեր է որ ռուսական երկրորդ բանակը Մանջուրիոյ մէջ մինչեւ որ չհամախմբուի այսինքն մինչեւ երկու ամիս ռազմական կարեւոր դէպք մը պիտի չպատահի։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Սախարով զօրավարը կը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին.— Ռուսիոյ յառաջապահները տեղեկութիւն հաղորդեցին թէ դեկտ. 10ի գիշերը ճափոնական զօրախումբեր քանի անգամներ հետախուզութիւններ կատարեր են ռուսական բանակին ալ թեւին վրայ։ Ռուսական թնդանօթաձիգներ բուռն կրակ մը տեղացուցեր են ճափոնական այդ զօրախումբերուն վրայ, որով այս վերջինները մեծ կորուստներ ունեցեր եւ հարկադրուեր են ետ քաշուիլ։ Ուրիշ ընդհարումներ կատարուած ըլլալու մասին տեղեկագիր առնուած չէ։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Մանջուրիոյ ռուս բանակին մօտ Շուէտական զինուորական կցորդ հարիւրապետ Նիքիմթ իր կառավարութենէն խնդրած է նորոգել իր պաշտօնավարութեան պայմանաժամը։ Հարիւրապետը նամակով մը իմացուցած է թէ զինուորական կցորդներու մեծ մասը որոշած են ձմեռը ռուսական բանակին մէջ անցընել, թէ ցուրտերու սաստկութեան պատճառով ռուս զօրքերուն ձմեռուան հագուստ եւ մուշտակ բաժնուած է եւ թէ մուշտակ չունեցողներն ալ չինական ձմեռնային հագուստը կը հագնին։

ՎԻԵՆՆԱ.— Կոլուխովսքի կոմսին եւ ռուսական գործակատարին միջեւ այսօր իրաւարարական դաշնագիր մը կնքուեցաւ, յարեւման անգլօ-ֆրանսական պայմանագրին։

ՓԱՐԻԶ.— Ռուսիոյ եւ Շուէտ-Նորվեկիոյ միջեւ իրաւարարական դաշնագրութիւն մը կնքուեցաւ, յար եւ նման անգլօ-ֆրանսական պայմանագրին։

ՀՌՈՄ.— Վերջին շրջանին յաւելուածական հասոյթն է 35 միլիոն ֆրանք։

ՎԻԵՆՆԱ.— Ռայխսրաթը նիստի պիտի հրաւիրուի հաւանաբար յունվար 17ին։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Սերպիոյ նոր նախարարութիւնը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով. Պ. Բաշիչ՝ նախարարապետ եւ արտաքին գործոց, Պ. Բրօթիչ՝ ներքին, Պ. Բաչեւ՝ ելմտական, Բաւէնիչ զօրավար՝ պատերազմական, Պ. Ռադովանիչ՝ առեւտրական, Պ. Վէլիմիրովիչ՝ հանրագործ շինութեանց, Պ. Նիքոլայեվիչ՝ կրթական, եւ փոխանորդաբար դատական։

ԼՈՆՏՈՆ, 11 դեկտ.— Ճափոնական Սէյեն յածանաւը Բորթ-Արթուրի առջեւ ական մը բախելով ընկղմեցաւ։ 39 հոգի խեղդուեցան։ Մնացեալ նաւաստիներն եւ նաւապետը ազատուեցան։

ՓԱՐԻԶ.— Նոյեմբերի վերջին օրերուն մէջ ճափոններուն Բորթ-Արթուրի մէջ կրած կորուստը 11,000 հոգի կը հաշուուի։

— Սախարով զօրավարը կը հեռագրէ թէ իր վերջին տեղեկագրէն ի վեր նոր գործողութիւն մը չկայ։

— Բեդերսպուրկէն կը ծանուցուի թէ կազմուելու վրայ եղող երրորդ նաւատորմը յունվար 5ին կամ 9ին ճամբայ պիտի ելլէ, միանալու համար Ռոժէսթվէնսքի ծովակալին նաւատորմին։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Պ. Ռուզվէլթի պատգամագիրը.— Ներքին գործեր.— Արտաքին քաղաքականութիւնը։

Ուաշինկթըն, 7 դեկտ.— Մ. Նահանգաց նախագահը, երէկ, Խորհրդարանի բացման առթիւ, իր տարեկան պատգամագիրը ուղղեց։ Ահաւասիկ անոր էական մասերը. Նախագահը խօսելէ յետոյ դրամագլխի, աշխատութեան եւ գործաւորներու պաշտպանութեան խնդիրներուն ի բարեւ հետ ունեցած յարաբերութեանց վրայ, սէնտիքաներու մասին ըսաւ. «Մեծ ընկերակցութիւնները անհրաժեշտ են, բայց պէտք է անխտիր ուղղութեամբ մը վարել որ հանրային շահերուն չվնասեն։ Եթէ հարկ ըլլայ, նոր օրէնքներ քուէարկուելու է, այդ արդիւնքը ձեռք ձգելու համար»։ Նախագահը ապա կը խօսի արտաքին քաղաքականութեան վրայ. «Նկատի ունենալով մեր արտաքին քաղաքականութիւնը եւ այն դերը՝ զոր մեր մեծ ազգը պէտք է գրաւէ ամբողջ աշխարհի մէջ, բացարձակապէս անհրաժեշտ է որ ուժ դարձնենք բանակին ու նաւատորմին։ Խորհրդարանը, որ ազգին մտածումը կը ցոլացնէ, միշտ նկատի առնելու է սա էական իրողութիւնը թէ մեր քաղաքականութիւնը կախում ունի մեր բանակին եւ մանաւանդ նաւատորմին նկատմամբ մեր գործելու եղանակէն։ Եթէ մտադրութիւն չկայ հարկ եղած ուժը ձեռք բերելու եւ մեծցնելու, որպէս զի կարելի ըլլայ անընդհատ ընթացքի մը հետեւելու, լաւագոյն է այդ ընթացքը չբռնել։ Մեր ազգին միակ նպատակը, ինչպէս բոլոր լուսաւորեալ ազգերունը պէտք է ըլլայ հնարաւոր աւելի մօտեցնել այն օրը ուր արդարութեան խաղաղութիւնը պիտի տիրապետէ»։ Պ. Ռուզվէլթ կը հաւատայ թէ արդարութեան միջոցաւ ձեռք բերելու համար այդ խաղաղութիւնը, միջազգային օրէնքները դեռ բաւարար միջոցներ չեն ընծայեր։ Որքան ատեն որ գոյութիւն չունենան այդ միջոցները, ամէնէն քաղաքակիրթ ազգերուն համար վտանգաւոր պիտի ըլլայ զինաթափ ըլլալ, որովհետեւ «անկաշկանդ մեծ ազգ մը պարտի թէ՛ ինքզինքին եւ թէ ամբողջ մարդկութեան, տկար վիճակի մը մէջ չինիլ հանդէպ միւս ազգերուն»։ Նախագահը յետոյ կը խօսի Լա Հէյի մէջ երկրորդ դեսպանաժողովի մը գումարելու մասին ըրած առաջարկին վրայ։ Ցոյց կը յայտնէ որ քանի մը քայլ պիտի յառաջանէ սկսուած գործ մը։ Ապա կը դառնայ ամերիկեան քաղաքականութեան ամէնէն ճղճիմ կէտերուն շուրջը. «Ճշմարիտ չէ թէ Մ. Նահանգները կը փափաքին հողային առաջացումներ ձեռք ձգել կամ Ամերիկայի միւս ազգերուն նկատմամբ ծրագիրներ չինել, ի բաց առնել անոնց բարօրութեան պարագան։ Մ. Նահանգներուն փափաքը սա է որ դրացի ազգերը բարեկարգ եւ բարգաւաճ ըլլան։ Բոլոր այն ամերիկեան երկիրները, որոց ժողովուրդը լաւ ընթացք մը ունի, կրնան յոյս դնել մեր բարեկամութեան վրայ։ Բոլոր այն երկիրները, զորս Անթիլեան ծովը կը թրջէ, հիւսիսային եւ հարաւային Ամերիկայի շատ մը հանրապետութիւններուն պէս քաղաքակրթութեան շաւղին մէջ [illegible] եւ է պատճառ չպիտի ունենային անոնց գործերուն միջամտելու։ Վերջին կէտին միայն պիտի միջամտենք, այն պարագային միայն երբ անոնց անկարողութիւնը կամ յոռի կամեցողութիւնը վնասած է Մ. Նահանգաց իրաւունքներուն, կամ թէ օտար յարձակում մը եղած է ի վնաս ամերիկեան բոլոր ազգերուն»։ Նախագահը պախարակելէ յետոյ Քիշնէվի դէպքերը, եւ Ամերիկացիներու կրած նեղութիւնները, զարմանք կը յայտնէ ամերիկահպատակ Հրեաներու դէմ յարուցուած դժուարութեանց վրայ, Ռուսիոյ մէջ ճամբորդելու համար։ Այս մասին կ'ըսէ. «Այդ ընթացքը անարդար եւ գրգռիչ է, եւ չի հասկցուիր թէ իր մէջ ի՛նչ իմաստուն ամօրինութիւն կը պարունակէ ռուսական տեսակէտով»։ Պ. Ռուզվէլթ իր պատգամագիրը կը վերջացնէ, ի վեր հանելով Ծայրագոյն Արեւելքի պատերազմին տուած դասերը, այն է ո՛չ միայն յածանաւեր եւ Թորփիլանաւեր շինել, այլեւ զրահաւորներ եւ ցամաքային բանակին մէջ աւելցնել սպաներուն թիւը։ Վերջապէս խնդրելով Փիլիպպեանց մէջ իրագործուած յառաջդիմութեանց մասին, յոյս կը յայտնէ որ, երկու տարիէն, Խորհրդարանը պիտի գումարուի։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Իւլտըզի առաջին աստիճան տրուեցաւ զինուորական ընդհանուր դատախազին առաջին քարտուղար Պէյեր պէյի։ Սանիէի տուտճան՝ Պանտրմայի Ռէժիի Տնօրէն Աֆիֆ պէյի։

— Հէքքեարիի գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ նահանգին հաշուակալութեան մեմըզ Մէհմէտ Ֆէհմի էֆ.։ Պէյքօզի գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Թալըշճօյի գաւառին հաշուակալ Սէյֆի էֆ.։ Երզնկայի գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Պէյքօզի գաւառին հաշուակալ Բեհզիմ էֆ.։

— Իթթիխարը [illegible] պատուանշան տրուեցաւ կայսերական [illegible] Մէհմէտ Սէլիմ էֆէնտիի, Իպրահիմ Թէվֆիք էֆէնտիի, Ապտիւլլահաֆ էֆէնտիի, Անմէտ էֆէնտիի, Պիւրհանէտտին էֆէնտիի, Ապտիւրրահիմ էֆէնտիի, Ճէմալէտտին էֆէնտիի եւ Ապտիւլհալիմ էֆէնտիի։

— Ակնունիս Մէհրիզէ՝ Երուսաղէմի գաւառին հաշուակալ Րէչիտ պէյի։ Առաջին կարգի Օսմանիէ՝ Ռուսիոյ կայսրութեան Խորհուրդին անդամներէն Պ. Նիքոլա Տը Գիէվի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ատրիական-զինուորներու կազմակերպութեան ծառայող հարիւրապետ Օճիւաթ Սաբրի։

— Երկրորդ կարգի Շէֆքաթ՝ Հայտար Փաշայի հիւանդանոցին Տնօրէն վիրաբոյժ Թէվֆիք փաշայի կնոջ եւ երրորդ կարգի՝ դոյնակ Ռուզգիէ հանըմի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Կայս. Իրադէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը 6րդ կարգի Ս. Կրէկուար պատուանշանին զոր Պիոս Ժ. Պապը տուած է Հայ-Կաթոլիկ համայնքին Ղալաթիոյ մաքսատան գիրքերու [illegible] Գրիգոր Ոսկեան էֆ.ի։

— Ֆրանսայի կառավարութիւնը արհեստի չքանշան տուաւ Այվալըքի գաւառակին նախնական դպրոցին տնօրէնէն Մուրատ էֆ.ի՝ Մարսիլիոյ ցուցահանդէսին մէջ ղրկուած ձեռարուեստներուն համար։ Կայս. Իրադէ մը արտօնեց այդ չքանշանին ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Թէրսանէի ճարտարագէտները զատ զատ քննեցին բոլոր Թորփիլանաւերը, որոնց նորոգութիւնները սկսան։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԸ.— Միացեալ պարտքին 22 օսմ. ոսկիի արժէք պարտաթղթերը սպառած ըլլալով, փոխանակութեան գործը դիւրացնելու մասին ձեռք առնուելիք միջոցներուն վրայ թղթակցութիւններ փոխանակուեցան Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին եւ Օսմ. Պանքայի Բարիզի ճիւղին միջեւ։ Այդ թղթակցութեանց ամփոփումը [illegible] տուեցաւ ձեռնհաս պաշտօնատարին։

ՀԱՊԸՇԻՍՏԱՆԻ կայսրը Պալքանի [illegible] հեռագիր մը ուղղեց Վեհ. Սուլթանին, որ հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց։

ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ.— Օսմ. Պանքային ընդհանուր Տնօրէն Պ. Տըֆէ, երէկ, գիշեր Թագսիմի իր բնակարանին մէջ սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան անտառներու, հանքերու եւ երկրագործութեան նախարար Սելիմ Մելհամէ փաշա, Ռուսիոյ, Սպանիոյ եւ Ռումանիոյ դեսպանները, Օսմ. Պանքային Տնօրէններէն Բանիրի պէյ, Հանրային Պարտքի վարչութեան Տնօրէն տ'Ախնէ կոմսը եւայլն։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարար Նազիֆ փաշա որ հիւանդ էր, ապաքինեցաւ եւ քանի մը օրէն պիտի սկսի յաճախել իր պաշտօնատեղին։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ կայս. գոմիսէր Սատըք փաշա որ Կ. Պոլիս կը գտնուի, երեքշաբթի օրէն իր պաշտօնատեղին՝ Սոֆիա պիտի մեկնի։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ նահանգաց ընդհանուր քննիչ Հիւսէին Հիլմի փաշա այս օրերս Բաւլայա պիտի երթայ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Իմացուելով որ Շթիփ գաւառակին Լէզվէ գիւղին մէջ [illegible] աւազակներ կան, հան գտնուող զինուորական ջոկատ մը հետ ընդհարում մը տեղի ունեցեր է իրիկուան ժամ 9էն մինչեւ գիշերուան ժամ 3։ Աւազակներէն երկուքը սպաննուեր եւ երեքը ձերբակալուեր են, միւսներն ալ կը հալածուին։ Կայս. զինուորներուն վնաս մը չէ պատահած։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ Խորհուրդը նկատողութեան առաւ վաճառականներու խնդրագիրը՝ Սելանիկի մաքսատան կարգ մը դժուարութիւնները վերցնելու համար։ Մաքսային Խորհուրդը քննելով այդ խնդրագիրը, կարգ մը որոշումներ առաւ՝ այն դիւրութիւններուն համար զորս կարելի է ցոյց տալ վաճառականներուն։ Մաքսային վերատեսչութիւնը այդ որոշումները հաղորդեց Սելանիկի մաքսային Տնօրէնին։

ԾԽԱԽՈՏ.— Պետական Խորհուրդին որոշմամբ ծանուցուեցաւ պէտք եղած տեղերը՝ անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնել, օսմ. երկիրներու մէջ լաւ տեսակէ ծխախոտ հասցնելու եւ ծխախոտներուն տեսակը բարելաւելու համար։

ՕՏԵՍԱՅԻ մեծահարուստ հելլէն Պ. Մարասլի մօտերս Աթէնք պիտի երթայ եւ հոն առեւտրական վարժարան մը պիտի հաստատէ, ամբողջ ծախքերը ինք վճարելով։ Ֆալէրի բուսաբանական պարտէզն ալ պիտի ընդարձակէ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ որոշեց մօտերս բանալ նահանգներուն մէջ հաստատուելիք իր ճիւղերը։

ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԻՒԾԱԽՏԻ ՇԻՃԱԴԵՂԸ.— Պերլինէն կը գրեն Վիեննայի լրագիրներուն թէ երկրագործական Ընկերութեան մը գումարմանը մէջ բրոֆէսէօր Սաւթէօ յայտարարեր է թէ բրոֆէսէօր Քոխի հետ ազդու շիճ-դեղ մը գտած է՝ անասունները հիւծախտի դէմ պաշտպանելու համար եւ թէ այդ առթիւ կատարուած փորձերը գոհացուցիչ արդիւնք մը ունեցած են։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարարութեան գործարաններուն մէջ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, մեծ ճոխ վագոնի մը շինութեանը ձեռնարկուած է Հիճազի երկաթուղիին համար։ Այդ վագոնները ի հարկին իբրեւ աղօթարան ալ պիտի կրնան գործածուիլ։ Կահ կարասին Հէրէքէի կայս. գործարանին աշակերտութիւններէն պիտի շինուին։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանին եղբայրը՝ Պ. Նիքոլա Զինովիեվ, երէկ, Օտեսա մեկնեցաւ։ Դեսպանը եւ դեսպանատան պաշտօնեաները շոգենաւ երթալով, ողջերթ մաղթեցին։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ հրահանգ ուղղեց թաղապետական շրջաններուն, մինչեւ հակել Եէնիգաբուի եւ Ֆերիգիւղ մէջ եւ ուրիշ տեղեր երշիկներու պատրաստութեան, ինչպէս նաեւ զանազան վայրեր վաճառուած խորոված միսերու. նաեւ բնաւ թոյլ չտալ որ սպանդանոցներու մէջ յղի կովեր մորթուին եւ խորոված միս վաճառողներն ալ հոտած կամ ուռած միսերէ խորոված պատրաստեն։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին Ընկերութիւնը արտօնութիւն խնդրեց հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն՝ Էնկիւրիի կայարանին մօտ կառուցուելիք օթելին եւ ուրիշ շէնքերուն շինութեանը համար, որոնց յատակագծերն ալ մատոյց։

ՍԱՄՍՈՆԷՆ նոյեմ. 20 թուականով կը գրեն թէ նոյն ամսուան 16էն ի վեր Սեւ ծովի մէջ սաստիկ փոթորիկ կը տիրէր, որով շոգենաւերը չեն կրցեր Սամսոնի մօտենալ։ Միայն աւստրիական Ակլաիա շոգենաւը հանդիպեր է։ Ընկերութեան գործակալները նոյն շոգենաւը գացեր են, սակայն նոյն պահուն ա՛նքան բուռն փոթորիկ մը ծագեր է որ շոգենաւին շուրջը գտնուած մակոյկները ցիրուցան եղեր են, այնպէս որ Ընկերութեան մարդիկ չեն կրցեր դուրս ելլել եւ Ակլաիա իսկոյն մեկներ է։ Ցնոյ առաջին անգամ ըլլալով ձիւն տեղացեր է։ Ծխախոտի [illegible] ցամաք իջներ են, [illegible] ծխախոտի վաճառականները թէեւ 6000 ոսկիի վնաս մը ունին, բայց վնասը ապահովագրական Ընկերութեանց կը պատկանի։

ՇԱՔԱՐԻ ԳԻՆԸ.— Կ. Պոլսոյ Աւստրիական Ընկերակցին Լոյտին [illegible] մէջ յորդոր կը կարդայ Թուրքիոյ մէջ շաքարեղէգի եւ ճակնդեղի մշակութեան [illegible] տալու եւ շաքարի գործարաններ բանալու, նկատի առնելով որ Պրիւքսէլի մէջ իբր երեք տարի առաջ կնքուած շաքարի պայմանագրին հետեւանքով, շաքարը պիտի սղէ հետզհետէ։ Այդ պայմանագրին կնքման թուականին աւստրիական շաքարի գինն էր Պոլսոյ մէջ կենդինարը 64-66 ու կէս ղրշ. եւ ռուսականին գինը 59-60 ղրշ., իսկ հիմա կ'արժեն՝ առաջինը 113-116 ղրշ. եւ երկրորդը 93-96 ղրշ., այսինքն մօտ հարիւրին 100 առաւելութիւն մը։

ՌԱՔՈՑԻԻ ԴԱՄԲԱՆԸ.— Ինչպէս յայտնի է, հունգարացի իշխան մը՝ Ֆրանսուա Ռաքոցիի դամբանը կը գտնուի Ռոտոսթոյի մէջ, որուն այցելութեան եկած էր վերջերս հունգարական պատուիրակութիւն մը։ Այս անգամ Հունգարիոյ ելմտական նախարարութենէն պաշտօնատար մը՝ Տքդ. Լուտովիկ Թալոցի ընկերակցութեամբ իր մէկ քարտուղարին եւ հունգարացի գրագէտի մը, Պ. Նէմէթ Ջէնի, մայրաքաղաքս եկած է, Հունգարիա փոխադրելու համար Ռաքոցիի եւ իր հետեւորդներուն աճիւնները։ Ասոր համար Աւստրիա-Հունգարիոյ դեսպանատան Բ. քարտուղար Պ. Բելյոս անցեալ շաբթու Ցաւնոց Տ. Սուլթան [illegible] Պատրիարքին հետ տեսակցելով, յանուն դեսպանին արտօնութիւն խնդրեց Ն. Սրբազնութենէն, որ հունգարացի պատուիրակ մը երթայ բանոյ Ռոքցիի եւ ուրիշ հունգարացի զօրավարի մը գամբանները, որոնք Ռոտոսթոյի Ցունաց եկեղեցին կը գտնուին։ Արդէն հունգարական խորհրդարանը վերջերս Ռոքցիի հանգիստներուն առթիւ օրէնք մը քուէարկած էր յիշեալ իշխանին եւ իր հետեւորդներուն աճիւններու փոխադրութեան մասին, որովհետեւ համոզում գոյացուած է վերջնապէս թէ անոնք Ռոտոսթօ կը գտնուին։

—Ֆրանսուա Լէոփոլտ Ռոքցի Թոռն էր հունգարացի ազգ. եւ Թրանսիլվանիոյ իշխան Սիկկամօն Ռոքցիի։ Ծնած էր 1676ին, եւ մասնակցութիւն ունեցած էր հունգարական յիշատակելի պատերազմներու մէջ, եւ Թրանսիլվանիոյ իշխան ընտրուած էր։ Նախ Ֆրանսա գնաց, ապա Թուրքիա եկաւ բնակելու՝ 1718ին եւ 1735ին մեռաւ Ռոտոսթոյի մէջ։

ՈՃԻՐՆԵՐ.—Անցեալ գիշեր ժամ 3ին Ղալաթիոյ Գոլ-Փադ Ներիի առջեւ ծովէն վիրաւոր պատանի մը գտնուեցաւ՝ 15 տարեկան Էյուպ որ մուսլիմ նաւազ էր։ Հարցաքննուելով ըսաւ թէ ընկերակիցներէն Սալիհ զինքը ծնծղավորը ղեկել ուզեր է։ Էյուպ իր առնելիքը՝ երկու անգլիական ոսկի ու տասներկու ղրուշ գանձելով Սալիհի հետ մակոյկ մը նստեր է։ Ճամբան Սալիհ զայն կողոպտեր եւ դաշոյնով երկու տեղերէն զարնելէ ետքը ծովը նետեր է Էյուպը։ Զարգարիչը երէկ ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւորեալին վիճակը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեր է։

—Երէկ գիշեր Պոստան Պաշիի կողմը անգլիացի Միլթոյի օթեւանին մէջ կռիւ մը ծագեցաւ ատոր եւ Սագըզլը անուն մարդու մը միջեւ։ Կռիւին մասնակցեցան Իպրահիմ Բէյս, Մէհմէտ, Տէմիրթաշլի եւ ուրիշ անձեր։ Աթոռներ ու դաշոյններ բաւական գործ կը տեսնէին։ Այդ միջոցին Մէհմէտ գլուխէն ու ձեռքէն ծանր բարձ վիրաւորուեցաւ, Տէմիրթաշլի ոտքէն թեթեւ։ Ոստիկանութիւնը հասնելով ամէնքն ալ ձերբակալեց։

ԿԱՌՔԻ ԱՐԿԱԾ.—Շաբաթ օրը, Շահզատէ Պաշիի կողմը, վարձու կառք մը տապալեց Թուրք կին մը որ երեք տարեկան տղեկ մը գրկած կ'երթար. երկուքն ալ վիրաւորուեցան։ Կառապանը՝ Հասան ձերբակալուեցաւ։

—Նոյն օրը Դաւուդփաշայի մէջ Լազանտարա անուն յոյն կին մը վարձու կառքի մը տակ մնալով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

ՄԵՐՍԻՆ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

Կիլիկիոյ Շնորհազարդ Կաթողիկոսը իր հետեւորդներուն ուղեկցութեամբ շաբաթ օրը Մերսին ժամանած ըլլալով, հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է Ս. Պատրիարքին.—

ՄԵՐՍԻՆ, 27 Նոյեմ.

«Օգնութեամբն Աստուծոյ եւ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, այսօր ողջամբ Մերսին հասանք։

Կիլիկիոյ Կաթողիկոս
ՍԱՀԱԿ

* *

Մանզումէի Թղթակիցն եւս հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է.—

ՄԵՐՍԻՆ, 27 Նոյեմբեր 904
Շաբաթ

«Կիլիկիոյ Շնորհազարդ Ս. Կաթողիկոսը, այսօր Օրկնոք շոգենաւով Մերսին ժամանեց ողջամբ իր հետեւորդ վարդապետներով։ Շատ խանդավառ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ։ Խուռն բազմութիւն մը փութաց դիմաւորութեան։ Ս. Կաթողիկոսը ցամաք ելաւ շոգենաւ գացած պատուիրակութեան ընկերակցութեամբ։ Ցամաքապէս ղրկուած զօրքեր բարեւի կեցած էին եւ կը հսկէին կարգապահութեան։ Տ. Սահակ Կաթողիկոս հանդիսաւոր թափօրով առաջնորդուեցաւ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, ուր կարճ քարոզ մը խօսելով երախտագիտութեամբ յիշեց Վեհ. Սուլթանին բազմաթիւ շնորհները Կիլիկիոյ Ս. Աթոռին նկատմամբ եւ աւետելով Ն. Վեհափառութեան կայսերական բարեւները բոլոր Կիլիկիոյ ժողովրդեան, յորդորեց որ միշտ եւ յաւէտ աղօթեն Ն. Վեհափառութեան արեւշատութեան եւ Օսմ. Գահուն անսասան պահպանութեան համար։ Խուռն ժողովուրդը սրտագին եւ երախտագէտ «ամէն»ներով մասնակցեցաւ բարեմաղթութեանց։»

Արմաշի Խնամակալութիւնը գումարուեցաւ այս առտու Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ։ Ներկայ էին Տ. Եղիշէ եպս. Դուրեան, Վսեմ. Աբիկ էֆ. Ունճեան, Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Տիգրան էֆ. Եսայեան, Տիգրան էֆ. Բարսամեան, Գաբրիէլ էֆ. Գաբրիէլեան. մասնաւոր հրաւէրով ներկայ էր նաեւ Արմաշի առժամեայ Վերատեսուչ Տ. Թորգոմ վրդ. Գուշակեան։ Խնամակալութիւնը խորհրդակցութիւններ կատարեց եւ վերջնական որոշման չի յանգելով որոշեց վաղը դարձեալ նիստ գումարել։ Կը լսենք թէ Խնամակալութիւնը փափաք յայտնած է Դպրեվանքի ելեւմուտքը զննել եւ այդ առթիւ Տ. Թորգոմ վարդապետ կարգ մը բանաւոր պատճառներ մէջ բերած է ելեւմուտքի զննման մասին։

—Ս. Պատրիարք Հայրը շաբաթ իրիկուն Պատրիարքարանի մէջ գիշերեց եւ երէկ առաւօտ Մայր եկեղեցի իջնելով նախագահեց արարողութիւններուն եւ ճաշու գրքէն վերջ բնաբան առնելով Պօղոս առաքեալին «Գոհանամ զԱստուծոյ յամենայն ժամ վասն ձեր ամենեցուն՝ յիշատակ առնել յաղօթս մեր անդադար եւն.» խօսքը, բացատրեց աղօթքին նշանակութիւնը եւ ըսաւ թէ Պօղոս ալ այս խօսքերը Թեսաղոնիկեցիներուն ուղղելով կը պատուիրէր որ միշտ աղօթեն եւ շնորհակալ ըլլան Աստուծոյ որ միշտ կ'օգնէ իրեն դիմողներուն։ Աղօթքի գլխաւոր նիւթերը հաւատքը, յոյսը եւ սէրն են։ Հաւատքով պէտք է խնդրենք, միշտ պէտք է յուսանք ի Տէր եւ սէրը պիտի գայ պսակել բաղձանքները։ Բայց այդ աղօթքները պէտք է ըստ Աստուծոյ ըլլան եւ ոչ թէ ըստ աշխարհի։ Եթէ ոչ անոնք անլսելի կը մնան։ Ն. Սրբազնութիւն անդրադառնալով անցեալ տարի Մեծ-Պահքի շաբաթներուն տուած քարոզներուն, որոնցմով Շնորհալիին «Հաւատով խոստովանիմ»ը բացատրեց, ըսաւ թէ անոնք ալ աղօթքներ են, որոնցմով քրիստոնեաները իրենց խնդրուածքները կ'ուղղեն Աստուծոյ եւ խոստացաւ յաջորդաբար միւս մասերն ալ բացատրել։ Արարողութենէն վերջ Ս. Պատրիարք Հայրը Պատրիարքարան ելաւ եւ պահ մը հանգստանալէ վերջ մեկնեցաւ Բերա իր բնակարանը։

—Ցունաց Տ. Եոաքիմ Ս. Պատրիարքը Կում Գափուի Բոնոյիս (հովուական) եկեղեցիին վերաշինութեան աւարտելուն առթիւ, հոգաբարձութեան հրաւէրին վրայ նախագահեց եկեղեցական արարողութեան։ Այս առթիւ Տ. Վահան Ծ. Վրդ. Ցակոբեան ընկերակցութեամբ Մայր Եկեղեցւոյ քահանաներէն Տ. Գէորգ Պօղոսեանի եւ Տ. Յովհաննէս Մէրկէրեանի, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ նոյն եկեղեցին երթալով ներկայ գտնուեցաւ եկեղեց. արարողութիւններուն, ուրկէ վերջ առաջնորդուեցաւ վարժարանին մէջ յատկապէս պատրաստուած սրահ մը, ուր Տ. Վահան Վրդ. Տ. Օրմանեան Ս. Պատրիարքին ողջոյնները հաղորդեց Տ. Եոաքիմ Պատրիարքին, որ խնդրեց իր փոխադարձ ողջոյնները հաղորդել Ն. Սրբազնութեան։ Պատշաճ մեծարանքներէ վերջ Տ. Վահան Ծ. Վրդ. մեկնեցաւ իր հետեւորդներով։

—Իզմիրի Առաջնորդ Դուրեան Սրբազան, երէկ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիին վերաշինութեան եւ օծման 17րդ տարեդարձին առթիւ։ Ն. Սրբազնութիւն շաբաթ իրիկուն նախագահեց Եկեղեցւոյ ժամերգութեան, մասնակցութեամբ Տ. Եղիշէ եւ Տ. Գարեգին վարդապետներուն։ Ներկայ էր նաեւ Թաղին քարոզիչ Տ. Ներսէս Ծ. Վ. Դանիէլեան։ Երէկ առաւօտ Սկիւտարի ամէն թաղերէն խուռն բազմութիւն մը հաւաքուած էր Ս. Կարապետի տաճարը։ Թաղ. Խորհուրդը ամէն նախահոգ կարգադրութիւն ըրած էր եկեղեցական հանդէսին աւելի փայլ տալու, եւ այս առթիւ պատուելու համար նաեւ Դուրեան Սրբազանը, որ նոյն թաղին մէջ ծնած, սնած, դաստիարակուած է եւ իր հարազատին Պետրոս Դուրեանի նման պատիւ բերած է Ենիմահալլէի Ճեմարանին։

Պատարագիչ Սրբազանը բնաբան առնելով Պօղոս Առաքեալի Թեսաղոնիկեցւոց գրած թուղթէն այն համարը թէ «Ուրախ եմ որ իմ քարոզած Աւետարանս միայն խօսքով չանցաւ ձեր մէջ, այլ Հոգւոյն Սրբոյ զօրութեամբ արդիւնաւորուեցաւ», կէս ժամէ աւելի խօսեցաւ քրիստոնեայ հաւատացեալներուն հոգեւոր կեանքին վրայ։ Եկեղեցին վերաշինող եւ պայծառացնող Ունճեան Վսեմ. Հարազատներուն բարեգործութիւնը գովաբանեց Դուրեան Սրբազան, անոնց հաւատքին վերագրեց բարեգործութիւնը, եւ Ս. Հոգւոյն իմաստութիւնը ու հոգեւոր վարձատրութիւնը հայցեց Ունճեան Հարազատներուն համար։ Քարոզիչ Սրբազանը յետոյ բաւական երկարօրէն խօսեցաւ իր ծնած թաղին կրթական վիճակին վրայ, ու գոհունակութիւն յայտնեց ըսելով թէ հին Թաղական Խորհուրդները, եւ մանաւանդ Ներկայ Թաղ. Խորհուրդը ջանք չեն խնայեր դաստիարակութենէ զուրկ չձգելու թաղին մանուկները, որոնց համար Խորհուրդը շատ բան մտածած է։ Ուրախութիւն յայտնեց լսած ըլլալով թէ բարեգործ անձինք մտադրութիւն ունին հանգանակութեամբ մը վերաշինել Ճեմարան Վարժարանը։ Դուրեան Սրբազան յաջողութիւն մաղթեց այդ գաղափարին, եւ քաջալերեց բարերարները կամ բարերարը, որոնք դեռ անծանօթ կը մնան։

Պատարագին կը սպասաւորէին Դուրեան Սրբազանի աջէն Տ. Տ. Տիրայր, Գարեգին եւ Եղիշէ վարդապետները։ Ներկայ էր նաեւ Արմաշու Դպրեվանքին առժամեայ վերատեսուչ Տ. Թորգոմ վարդապետ։ Պատարագէն վերջ հանդիսաւոր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Վսեմ. Ունճեան հարազատներու ծնողաց համար, եւ ապա պատարագիչ Սրբազանը առաջնորդուեցաւ թափօրով ու երգեցողութեամբ Թաղ. Խորհրդարան որուն դրան առջեւ վերջին պահպանիչը արտասանեց, բակին մէջ խռնուած հաւատացեալներուն ներկայութեանը։ Դուրեան Սրբազան մասնաւոր շնորհակալութիւն յայտնելով Թաղ. Խորհուրդին՝ եկեղեցւոյն եւ վարժարանին մասին բարւոք մատակարարութեան համար, առանձնապէս Թումիկ էֆ. Սաւրէնեանի առաջնորդութեամբ գնաց Սաւրէնեանց բնակարանը, ուր արդէն գիշերած էր, եւ հոն ցերեկի ճաշը ընելէ վերջ Սաւրէնեան էֆ.ի հետ Գատըգիւղ այցելութեան գնաց Վսեմ Աբիկ էֆ.ի բնակարանը։

—Բրիտանական Աստուածաշունչի ընկերութեան գործակատար վեր. Թ. Նօթօն՝ իր հետ առնելով Շմաւոնեան Արշակ էֆ.ն, շաբաթ օր, Բերա, Ս. Պատրիարքին բնակարանը երթալով այցելութիւն տուաւ Ն. Սրբազնութեան։

—Երէկուան Սապահի մէջ կը կարդանք.— «Պատկանեալ պաշտօնատան հրահանգ տրուած է, որպէս զի Կայս. հրամանաւ Հայոց եւ Ցունաց Հիւանդանոցներուն յատկացեալ պարէնները կանոնաւորապէս յանձնուին»։

—Վառնայի Թաղ. Խորհուրդը գրով մը խնդրած է Պատրիարքարանէն որ կարող ու պատուախնդիր քահանայ մը ղըրկուի տեղւոյն եկեղեցիին համար, աւելցնելով որ արդէն պաշտօնավարող Տ. Մարտիրոս քհնյ. տարիքոտ կը գտնուի եւ իր ծերութեան պատճառաւ չի կրնար հոգեւոր պիտոյից մատակարարութեան հասնիլ, ինչ որ յաճախ տեղի կուտայ գանգատներու։

ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ ՍԵՂԱՆԸ

Բերայի Էսաեան վարժարանի այն քսանեօթը աղքատիկ աշակերտները որոնք յառաջիկայ Նոր Տարւոյ առթիւ մասնաւոր հոգածութեան մը առարկայ եղան Վսեմ. Գրիգոր Խան Շամտանճեանի կողմէ, իբրեւ նուէր ընդունելով մէյ մէկ ձեռք հագուստ, գուլպայ կօշիկ ֆէս, ինչպէս նաեւ մանթօ, ամէնքն ալ ընտիր ու վայելուչ, շաբաթ օրը գունագեղ պաստառներով զարդարուած մէյ մէկ հրաւիրագիր ստացան, իւրաքանչիւրին իր անձին հասցէով պահարաններու մէջ որ հաճելի անակնկալ մը եղաւ այդ չքաւոր աշակերտներուն։

Վսեմ. Գրիգոր Խան Շամտանճեանի զաւակները ուզելով իրենք ալ բաժին մը ունենալ այն բարեգործութիւններուն մէջ որոնց առարկայ հանդիսացած էին նոյն աշակերտները, ազնիւ գաղափարը յղացած էին իրենց ճոխութեան սեղանակից ընելու զանոնք, հետեւեալ սիրուն հրաւիրագիրով.

Հրանտ, Ջարեհ, Նուպար եւ Մելիք Գ. Շամտանճեան խան կը խնդրեն ազնիւ Պարոն... խանէ որ հաճի իրենց սեղանակից ըլլալ յառաջիկայ կիրակի ցորեկ, 28 Նոյեմբեր 1904, ի սրահի Սբլանտիտ Ճաշարանի ի Բերա։

Հրաւիրեալ աղքատիկ աշակերտներուն խնդութիւնը չափ չունէր, եւ ամենուն դէմքին վրայ ուրախութիւն կը ճառագայթէր։

Գրիգոր Խան Շամտանճեան առաջին անգամը չէ որ այս տեսակ [illegible] եւ օրինակելի բարեսիրութեանց օրինակ կը հանդիսանայ։ Արդէն քանիցս իր բնակարանին մէջ ալ Կաղանդի սեղաններ սարքած է աղքատիկ մանուկներու համար։

Սեղանին վրայ, աշակերտներէն մէկը ի դիմաց իր ընկերակիցներուն, շնորհակալութեան ձօն մը կարդաց, որով իրենց երախտագիտութիւնը կը յայտնէին, Շամտանճեան գերդաստանին կողմէ իրենց ընծայուած այս բարիքներուն համար։ Հրաւիրեալ դպրոցականները հաճելի ժամանցներ ունեցան Սեղանէն ետքը, մինչ Շամտանճեան Խանի զաւակները իրենց բախտազուրկ տարեկիցներուն ամէն հաճոյակատարութիւն չէին զլանար։

** Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ Սրբազան երէկ առաւօտ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին մէջ, իրեն նիւթ առնելով բարեգործութիւնը, գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ եւ յիշատակելով Շամտանճեան գերդաստանին այս բարեսիրութիւնը, գովեստով յիշեց զանոնք, եւ մաղթեց որ Շամտանճեանները իրենց հետեւողները ունենան, ամէն թաղերու մէջ ալ, ուրախացնելու համար չքաւոր աշակերտները։

Յովհաննէս էֆ. Միսաք, Նիկողոս էֆ. Միսաք, Այրի Տիկին Իսկուհի Սաւրէնեան եւ զաւակունք, Այրի Տիկին Լուսիա Պարթիզպանեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Ց. Պիլէզիքճեան, Պրունսուզեան, Մուհէնտիսեան, Կէլկէլեան, Այրի Տիկին Բէրթէվ, Վսեմ. Էրամ էֆ. եւ Տիկին Էրամ եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Սէլիմ էֆ. Հինարէ, Այրի Տիկին Քէմհաճեան եւ զաւակունք, Օր. Էպրաւ Միսաք, Ռուբէն էֆ. Միսաք, Տէր եւ Տիկին Մինաս էֆ. Միսաք եւ զաւակունք, Վսեմ. Միհրան էֆ. Միսաք եւ Տիկին Միսաք եւ զաւակունք, Վսեմ. Յովհաննէս էֆ. Չիրաք-Թարօսեան եւ Տիկին Թարօսեան, Սարգիս էֆ. Ունճեան եւ Տիկին Ունճեան, Տէր եւ Տիկին Փալլճեան, Տէր եւ Տիկին Պետրոս էֆ. Ինչպէս նաեւ ազգականք ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը

ՏԻԿԻՆ ԱՐՈՒՍԵԱԿ ՄԻՍԱՔԻ

(ԾՆԵԱԼ ՔԻՒՐՔՃԻՒ ԱՐԹԻՆ)

եւ կը խնդրեն ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին որ տեղի պիտի ունենայ վաղը, երեքշաբթի, ժամը 6 (ը. թ.) Բերա, Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, ուրկէ հանգուցելոյն մարմինը պիտի փոխադրուի Խասգիւղի Հայոց գերեզմանատունը, Միսաքեան դամբարանին մէջ ամփոփուելու համար։

Բերա, 29 Նոյեմբեր 1904

Հրաւիրագիր չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս նկատել իբր այն։

Կարդալ Դ. երես Բօզմա Վալէշինօ ապրանաց ազդը։

Ս. ՓՐԿԶԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ սեպտեմբեր ամսոյ մէջ հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—

Գաբրիէլ էֆ. Գ. Զարեան Երզնկացի 540 ղրշ. Տոքթ. Խաչիրեան էֆ. օգոս. եւ սեպտ. ամսական 432 ղրշ. Այրի Տիկին Վարդուհի Մ. Պալիօզեան ի Զմիւռնիա 324 ղրշ., Մանուկ էֆ. Արզըքանին տանին գանձանակէն 260 ու կէս ղրշ. Արմենակ էֆ. Թօփալեան իր որդւոյն ծննդեան առթիւ 216 ղրշ., Ռ. Հիսար Ս. Սանդուխտ եկեղեցւոյ պնակի հասոյթ 162 ղրշ., Տիկին Մարիամ Թոմպուլեան ձեռամբ Մ. էֆ. Մեղպուրեանի 108 ղրշ., Տիկին Մարիցա Անատօլեան ձեռամբ Տիգրան Տաշլմաճեանի, Տիկին Քնարիկ Բէհեճեան վասն որբոց, Մկրտիչ էֆ. Եղիաեան Ատանացի, Բարեսէր Ոմն, 108ական ղրշ. Լեւոն էֆ. Աբրշուէր 95 ղրշ., Տիկին Տասուր՝ ձեռամբ Տիկին Զ. Տիւպէլի 60 ղրշ., Պօղոս էֆ. Կիրակոսեան Ատանացի 54 ղրշ., հանգուցեալ Միհրան էֆ. Ճիվէլէկճեանի վաճառատան գանձանակէն 37 ղրշ., Գէորգ էֆ. Թաւթլեան Սիվրիհիսարցի 20 ղրուշ, Մ. Մարգար էֆէնտի Սիւքերեան Ատաբազարցի 20 ղրշ. Ահմէտ Հիւսէին էֆ., Իսմայիլ Հագգը էֆ., Տիկին Մարիամ Սարգիսեան Էախէյնէցի, Բարեսէր ոմն, Գրիգոր էֆ. Պիչմէճեան Սիվրիհիսարցի, Մկրտիչ էֆ. Աբիկեան Տրապիզոնցի 20ական ղրշ., Տիկին Լուսին Անանեան ծննդաբերութենէ ազատման առթիւ 10 ղրշ.։ Ընդամէնը երկու հազար ութ հարիւր իննսուն ու կէս ղրուշ։

Ցովհաննէս պէյ Տատեան ըստ իր բարի սովորութեան 2090 քաշ յարդ, Տիկին Վ. Օ. Պողոսեան 322 չէչ գինի, Խաչիկ էֆ. Խօրասանճեան իր անուան տարեդարձին առթիւ՝ ըստ իր բարի սովորութեան 234 քաշ խաղող, Տիկին Սիտէրիտէ՝ Տիկնանց Պաշ. Խնամակալութեան միջոցաւ՝ 54 ու կէս քաշ խաղող, Տիկին Բրլանթի Ն. Սէֆէրեան 46 քաշ խաղող, Բարեսէր ոմն 43ու կէս քաշ խաղող, Խաչիկ էֆ. Ցակոբեան 1 հատ մաղի մեքենայ, Միհրան էֆ. Մելէմեթճեան 1 քօզէվի բրինձ եւ 1 ոչխար, Բարեսէր ոմն 1 կրոցս կօշկի ներկ, Ցակոբ էֆ. Պօտանեան Սիվրիհիսարցի 8 զոյգ բրդեայ գուլպայ, Գրիգոր էֆ. Գասպարեան 5 քաշ օխլամուր չիչէկի, Տիկին Զօհրապ 11 քաշ թուզ, Մկրտիչ էֆ. Աբիկեան Տրապիզոնցի 1 քաշ ձէթ, 37 հատ սպասելէթ մոմ, 12 տուփ լուցկի եւ 250 դրամ խունկ։ (Շար.)

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՓՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՓԱՐԻԶ, 11 դեկտ.— Պետերպուրգէն, Լինեւիչ եւ Կրիբենպերկ զօրավարները խորհրդակցութիւն մը կատարեցին թէ հա՞րկ է յարձակողականի սկսիլ թէ ոչ։

—Հակառակ երկրորդ կէտին Պորթ-Արթուրի առջեւ ճափոններուն կորուստն է տասներկու հազար մեռեալ։

ՓԱՐԻԶ.— Արքայական Վիքթորիա-Ալպերթ զրահաւորը, ուր կը գտնուի Պորթուկալի թագաւորը, երէկ առաւօտ կէսօրէն ժամ մը առաջ Շէրպուր հասաւ։ Այդ զրահաւորին կը հետեւէին անգլիական չորս լածաւորակներ եւ երկու թորփիլանաւեր։ Պորթուկալի թագաւորը, զրահաւորին մէջ ճաշելէ ետքը, Փարիզ ուղեւորեցաւ, ուր գիշերը ժամանեց։ Այսօր պտոյտ մը կատարեց շրջակաները։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ մէջ նախարարական տագնապի մը մասին եղած երկիւղները փարատեցան։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ահարկու սով կը տիրէ Ռումանիոյ մէջ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՍԵՆ-ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 12 դեկտ.— Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ Ճափոնները մեծ գործունէութիւն ցոյց կու տան՝ Շա-Հոյի կողմերը։ Դեկտ. 9ի ուրբաթ օրը առաւօտէ մինչեւ իրիկուն կանոնաւորութեամբ ռմբակոծեցին ռուսական դիրքերը։ Ռուսները կը սպասեն որ Ճափոնները փորձեն յառաջանալ Շա-Հոյէն անդին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ ռուսական մարտանաւերը, Սեւաստոպոլէն զատ, Պորթ-Արթուրի արտաքին նաւահանգիստը փոխադրուած են։ Ճափոնի նաւատորմին հրամանատարը կը կարծէ թէ ռուսական մարտանաւերը ելք մը պիտի փորձեն՝ Չէ-Ֆու ապաստանելու համար։ Ճափոնական նաւատորմը կը շարունակէ բացերը պահել՝ թող չտալու որ ռուսական մարտանաւերը կարենան չէզոք նաւահանգիստ մը ապաստանիլ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Ինչպէս երէկ ծանուցուեցաւ, Սերպիոյ կրթական նոր նախարար Պ. Նիքոլիչ առժամապէս ստանձնած է դատական նախարարի պաշտօնը։ Վերաքննիչ ատեանին նախագահ Պ. Սավա Նովիչ վերջնականապէս դատական նախարար անուանուեցաւ։

ՓԱՐԻԶ.—Թան դեկտ. 8 թուականով սա հեռագիրը առած է Մուքտէնի իր թղթակիցէն.—«Վերջին օրերս այնպէս կը կարծուէր թէ երկու բանակներուն կացութիւնը պիտի փոխուի եւ թէ հանդարտ վիճակը պիտի վերջանայ։ Մեծ ճակատամարտի մը համար եղած պատրաստութեանց մասին զրոյցներ ելան։ Սակայն աղբիւրէ առած վերջին լուրերուն նայելով, այդ զրոյցները կը հերքուին։ Ռուսական գիծերուն վրայ ընդհանուր շրջան մը կատարեցի։ Ամբողջ բանակը շատ ճարտարութեամբ շինուած եւ ամրացուած ստորերկեայ տեղեր կը բնակի, որոնք չինական տուներէն գերադասելի են ձմեռելու համար։ Երէկ սաստիկ ցուրտ մը սկսաւ. ձիւն տեղաց։»

ԼՈՆՏՈՆ.— Թայմզ քանի մը մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ ռուսական փոխառութեան վրայ։ Նախ կ'ըսէ թէ ստոյգ է որ փոխառութիւնը 1,300 միլիոն է, որուն 500ը Պերլինի մէջ շրջաբերութեան հանուեր եւ 800ն ալ՝ Փարիզ։ Փոխառութեան գերմանական մասը՝ այսինքն 500 միլիոն, յունուարին Պերլինի մէջ շրջաբերութեան պիտի հանուի հարիւրին 4ուկէս տոկոսաւոր փոխառութեան մը ձեւին տակ։ Այդ գումարը ամբողջովին Գերմանիոյ մէջ վար պիտի դրուի՝ ռազմամթերքներու եւ հագուստներու փոխարժէքին հատուցման համար։ Ֆրանսական մասն ալ, 800 միլիոն ֆր., հարիւրին 5 տոկոսով շրջաբերութեան պիտի հանուի՝ գանձային տոմսի ձեւին տակ։ Շրջաբերութեան հանուիլը մարտէն առաջ պիտի չկատարուի, վասն զի յունուարին ու փետրուարին Փարիզի հրապարակը ուրիշ փոխառութիւններով գրաւուած պիտի ըլլայ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 27 Նոյեմբեր

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	95	19
Ամէնէն բարձր գին	»	94	32
Ամէնէն վար գին	»	95	22
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց.	Ֆր.	124	87
Ամէնէն բարձր գին	»	125	25
Ամէնէն վար գին	»	124	—

ԲԱՑՈՒՄ 29 Նոյեմբեր

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Ք. Կ.	94	25
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	125	25
Շիրքէթի Խայրիէ		90	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		15	20
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		441	—
Տէրքօզ		252	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	17
Թրամվէյի բաժնեթուղթ		6	40
» ժուիսանս		2	15
» պարտաթուղթ		485	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		519	—
Թրամվայ		105	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիփսիէն Ա		292	50
» » » Բ		269	—
Լավրիոն		61	50
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	55
» պարտաթուղթ	«	132	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	169	35
Փարիզ » »	Ֆր.	22	90
» » » չէք	»	—	—
Պերլին առանց չէք	մարք	18	47
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	79

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Բոլ Էմփէրիալ	»	99	20
Քրիմիզ	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	—	—
Ռուսի Թղթադրամ	Օ. Ո.	6	58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 10 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քօնսոլիտէ		88	—
Միացեալ պարտք բաց.		86	50
Միացեալ պարտք գոց.		86	50
Օսմանեան Պանքա		13	75
Ռուսական 1888-1889		92	—
Հելլենական 5 %		47	75
» Մոնոփոլ		48	25
Բուլկարական 1892		97	12
Եժիփսիէն ունիֆիէ		104	75
Ճափոնական %		75	37
Թրանսվալ		4	18
Չէրթըրտ		2	18
Փոխանակագիր		25	32

ՓԱՐԻԶ, 10 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	72
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	88	25
Միացեալ պարտաթուղթ գոց.	»	88	35
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	598	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	127	2
Օսմ. ժուիսանս	»	476	—
Օսմ. Ռէժի	»	354	—
Բ. Ֆոնսիէ Թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ գուբոնը կտրած	»	1167	—
Իտալական Ռանթ	»	105	05
Սպանիական արտաքին	»	90	25
Աւստրիական	»	101	05
Թրանսվալ	»	109	50
Ռուսական 4 %, 1901	»	99	55
Ջէք Լոնտոնի վրայ	»	24	155
Դրամագլուխ	»	—	—

ՎԻԵՆՆԱ, 10 Դեկտեմբեր

Լոմպ. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	131	75
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 10 Դեկտեմբեր

Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	85	60
Ռումէլիի երկաթուղի	»	128	25
Անատ. երկաթ. պարտաթուղթ	»	103	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	205

ՊՐԻՒՍԷԼ, 10 Դեկտեմբեր

Միացեալ պարտք		87	55
Ռումէլիի երկաթուղի		127	—

ՊԱՂՏԱՏ ՕԹԷԼԻ
ՀՈՎԱԿԻՄ ՕԹԵԱՆ
Էսկի Զապթիէ ճատտէսի
Նոր շինուած գեղակերտ շէնքին մէջ

Դէպ ի Պօլը Ալիէ զառիվերը բարձրացողներ կը տեսնեն հսկայ շէնք մը, ճարտարապետական վերջին օրէնքներով գեղակերտ կառուցուած, որ իր արտակարգ շքեղութեան հետ կը բովանդակէ նաեւ առողջապահիկ պայմաններու ամբողջութիւնը։ Այս է ՊԱՂՏԱՏ ՕԹԷԼԻՆ, զոր այս գործերուն մասնագէտ ՑԱԿՈԲ ԷՖ. ՆՇԱՆԵԱՆ վարձած է ու կահաւորած ճիշդ եւրոպական սիստեմով։ Մաքուր եւ հանգստաւէտ ննջարաններ, օդաւէտ ու լուսաւոր սենեակներ, եւրոպական ու արեւելեան ճաշով ճէմիչներ, տաք ջուր ամէն յարկի վրայ, շքեղ սրահներ ընթերցանութեան, հիւր ընդունելու եւ ժամանցի, ձմրան համար եղկ ջերմութիւն մը, պարկեշտ եւ պատուաւոր սպասարկուներ, մաքուր ճերմակեղէն եւ վերջապէս հանգստաւէտութիւն ապահովուած։ Փափաքողներու համար նաեւ ճաշ օթէլին տակի ՄՕՏԷՌՆ ճաշարանէն։

Գին մէկ առաջնակարգ անկողինի 10 ղրշ. Բ. կարգի՝ 5 ղրուշ.

Ցակոբ էֆ. Նշանեան պատիւ ունի ծանուցանել իր [illegible] յաճախորդներուն թէ ըստ առաջնոյն կը շարունակէ իր գոմիսիոնի ու գանձումներու եւ վճարումներու ճիւղը, միեւնոյն օթէլին մասնաւոր մէկ բաժանմունքին մէջ։ Իսկ կօշկակավաճառութիւնը կը շարունակէ նոյնպէս Իսկէնտէր Պօղազի իր հին վաճառատան մէջ։ 2—10

3500 ՔՈՒԲՈՆ
ՀԱՐԻՒՐԻՆ ՅԻՍՈՒՆ ԶԵՂՉ
ՎԱՃԱՌՈՒՄ ՏԱՍՆԸՀԻՆԳ ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

Ձմրան եղանակը սկսած ըլլալով արդէն, կը փութանք գործարանի գնէն հարիւրին 30 զեղչով ծախել 3500 քուբոն ձմրան կերպասներու, որոնք մեծաքանակ վաճառումէն աւելցած են եւ կը բաղկանան ֆրանսական եւ անգլիական լաւագոյն ապրանքներէ, վերարկուի, ամբողջ հագուստի եւ տաբատի շինութեան յատուկ։ Մեր յաճախորդները, որոնք նախորդ երկու ցուցադրութեանց առթին համոզում գոյացուցած են ընծայուած իրական առաւելութեանց մասին, այս անգամ ալ անշուշտ օգուտ պիտի քաղեն բացառիկ առիթէն։ Զեղչով վաճառումը սկսած է այս կիրակի օրուընէ։ Գիները անփոփոխ են։ Վաճառատունը կը գտնուի Մահմուտ Փաշա փողոց, Եալըզ խան, Ապտուլ էֆ. խանի դիմաց եւ աղբիւրին քով։ Մեծաքանակ գնել ուզողները կրնան դիմել Մեծ Միլլէթ խան, Ղալաթիա
60 10–25

ԼԱ ՍԷԶՕՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵՏԱՔՍԵՂԷՆ, ԲՐԴԵՂԷՆ
ԵՒ
ԲԱՄԲԱԿԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
Բերա, Մեծ-Փողոց, բասաժ Բանանա
թիւ 7, Միթիլլի պանճայինի քով

Այս կարեւոր վաճառատունը կը յանձնարարենք ընտանիքներուն ո՛չ թէ րէքլամ ընելու, այլ անոնց օգտակար ըլլալու նպատակաւ, որովհետեւ, ապրանքներու ժամանումէն յառաջ պիտի գտնեն ամէն տեսակ մետաքսեղէն, բրդեղէն եւ բամպակեղէն ապրանքներու մեծ մթերք մը չափաւոր գիներով։ Աժան ծախելուն պատճառները սրանք են. 1. Լա Սէզօն վաճառատունը Բերայի մեծ փողոցին վրայ հաստատուած չըլլալով, 3-400 օսմ. ոսկի վարձք վճարելու պարտաւոր չէ։ 2. Լա Սէզօն վաճառատունը կանխիկ կը գնէ իր բոլոր վաճառքները, հետեւաբար ո՛չ մէկուն պարտական է։ 3 Լա Սէզօնի առաջին պաշտօնեան, որ յանձնարարութեանց եւ գնումներու գործը կը կատարէ, փորձառու անձ մըն է եւ իրազեկ հանրութեան ճաշակին։ 4. Պաշտօնէութիւնը բանիմաց է ու գիտէ յաճախորդին հետ լաւ վարուելու կերպը. 5. Պաշտօնէութիւնը բազմաթիւ չէ, ինչպէս Բերայի մեծ փողոցին վրայ գտնուած հաստատութեանց մէջ. ասկէ առաջ կուգայ ծախքերու մեծ խնայողութիւն մը։

Ահա ինչո՛ւ համար Լա Սէզօն վաճառատունը աժան գիներով ապրանք կը ծախէ, օրինաւոր շահ մը ընելով հանդերձ։ Իր յաջողութեան միակ գաղտնիքներն են ընդհանուր ծախքերուն մէջ խնայութիւն ընել եւ կանխիկ գնել ապրանքները, նպաստաւորելու համար յաճախորդները։ 16-26
57

PHOENIX ASSURANCE L Cod
“ՖԻՆԻՔՍ„
ESTABLISHED 1782
ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ սոսկ հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ եւ շարժական ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նշանաբանն եղած է.

ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ Ե ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ։ Ցարդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդհ. գործակալ Պոլսոյ եւ գաւառաց։ Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Վիքթալիս խան, Պանք Օթոմանի քով Ղալաթիա

Փոխ գործակալք ի Պոլիս
ՌՈՒԲ. ԱԲԻԿԵԱՆ ՃԻՎԱՆ ԹԷՔԷԼԵԱՆ
Էմին պէյ խան Ֆէնգլեան խան
45 Ջինիլի բիւրոքերու
18—50 Ա. ԷՆՔԻՍԷՐՃԵԱՆ

Առաջնակարգ Ընկերութիւն **Հոնկրուազ** Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԵՇԹ
ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Այս Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։ Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով եւ անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ չահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի տակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանկանց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՄԷՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԱՆԿԱՆ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱԻՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ.
Մեր գործակալք Տ. Գ. ՍԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գավաֆեան խան, թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՕՐԴԻՔ Ն. ՊԱՌՆԱԶԵԱՆԻ
Պոլիս Պառնազեան խան

18 43—50

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱԴ ՏԸ ՇՕՑՕՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիեզերական գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆադ որ չոն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրոտելոյ տղոց ոսկորները կը շինէ եւ կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ եւ նուաղուն տղոց։

Յղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փոխեր եւ առողջ կաթով տղայ կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆադը ստամոքսներուն կամքը կը չաղցնէ եւ տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ ամառուան հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ * Ա.

ԾԱԽՈՒ ԱՊՐԱՆՔ

Ստորագրեալս, Բոզմա Վուզզինօ, պատիւ ունիմ ծանուցանել հասարակութեան եւ իմ բազմաթիւ յաճախորդներուս թէ, վաճառական կեանքէ քաշուիլ ուզելով, լուծած եմ Բոզմա Վուզզինօ է Co. ընկերութիւնը, որուն հետ կապուած էի, ինչպէս նաեւ իմ վաճառական յարաբերութիւններս Մէտավարի եւ Նասվօթէի ուրիշ վաճառատան մը հետ։ Հետեւաբար բացառապէս դիւրամատչելի գիներով ծախու հանած եմ, Բերա, Հալէպլի խանի (Սիրք գիւղ, Շիշլի ճամբուն վրայ), 162 թիւ կարասեաց վաճառատանս մէջ գտնուած բոլոր պատրաստ ապրանքները որոց մէջ կան կահուորման զանազան տեսակ կերպասներ, ընտիր եւ գունաւոր մետաքսէ, բրդէ եւ մետաքսէ, բամպակէ։ Կահեր ընկուզենիէ եւ ծիրան-փայտէ, Նշանատուն, ճաշասրահի աթոռներ, սրահապաններ, ինչպէս նաեւ ծաղկաւոր կերպասներով զարդարուած չոր մը կահուորման տարակներ։

Ասոնցմէ զատ կը գտնուին նաեւ կանանց յատուկ գլխարկներ, փետուրներ, ձեռնոցներ, բրդէ գուլպաներ, փետուրներ, Թափչիներ եւ ուրիշ շատ մը նմանօրինակ նիւթեր։

Բոզմա Վուզզինօի հին վաճառատան համբաւը արդէն հանրածանօթ ըլլալով, ապրանաց տեսակն ալ հանրածանօթ է։ Այս ապրանքներն են որ ծախու հանուած են բացառապէս աժան գիներով։

Անոնք որ պէտք ունին հասարակութեան, փայլուն եւ աժան կարասիներու, ինչպէս նաեւ այն կիները որոնք կը փափաքին աժան կերպով գնելու գլխարկներ, փետուրներ եւլն. եւլն., պարտին փութալ այս բացառիկ առիթէն օգտուելու։

Կանանց յատուկ ապրանքներու ցուցադրումը եւ ի՛վաճառ հանումը պիտի սկսի յառաջիկայ երկուշաբթի 6/19 դեկտեմբեր, վերոյիշեալ 162 թիւ վաճառատան մէջ։ Գալով կարասեաց, անոնք ալ ծախուիլ պիտի հանուին ուրբաթ 17/30 դեկտեմբերէն սկսեալ։

ԲՕԶՄԱ ՎՈՒԶԶԻՆՕ

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ, գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. Կայս. Դանկան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց. թիւ 4

30 45—50

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի եւ Պոլսոյ միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	[illegible]	3500
Պոհեմիան	10500	[illegible]	3500
Ուինիֆրետիան	10500	[illegible]	3000
Լանքասթրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատելֆիան	9000	Արմէնիան	3500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	2000
[illegible]	3700	Մէնտօ	900
[illegible]	3700	Օփորթօ	800
[illegible]	3700	[illegible]	8
[illegible]	3500		

Ապրանքի ստրկեցին կը [illegible] բեռ. ապրանքը պիտի փոխադրեն նաւ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու [illegible] 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՑԱՆՏԷՆ
Ղալաթիա, [illegible]

12 30—50

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ ՎՍՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս. 2/14 եւ 1310 Սեֆեր 20 բուակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Եսնի խան, եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մաճառիւղ Օսմ. Կայս. Դանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սառօք եւ Ռոտիգի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահճէ գաբու թիւ 10
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայարանի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Բահրիէ էֆ., չուկայի հրապարակ.
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մօտա ճատտէսի.
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարչի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բէրժանց, թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Եդիէն Քրէմէզի, Թէվէքքիլ խան.
Բերա, Մաճառիւղ Օսմ. Կայս. Դանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Ի. Ռոսէ, Պէօյիւքտէրէ ճատտէսի, թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆ.
Բ. Սոմմէրիա, Բէնտիք.
Պոլիս Ս. Մինէր պէյ, Թէրզիզը խան, թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 11—50

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութեանը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ նշանաւոր ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի առեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պազարը, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Զարշը պոյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորագութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին. Սարգիս պէյ Տէրզօղլուի տանը։

16 44—50

CAISSE PATERNELLE
ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ՄԻՆԼ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՆՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն բերացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՓԱԹԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութիւնն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրամատղլանդիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԷՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Փ. ԱԶԻՊԻԱՏԱՏՈՒՐ
Սթամպոլ, Սուլթան-Համամ, Բագած Քաթըրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի։

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճճնիչին որ կարենայ աղդիւնք մը իրագործած ըլլալ անձնապէս։

28 8—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Գոզօ	[illegible]11	Մալվօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէքթօ	3607	Գոնկօ	1906	Կրոտոնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	[illegible]	1735
Արիոսթօ	2277	[illegible]	4311	Հիտալկօ	1581	[illegible]	3587	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տոմինօ	987	[illegible]	3[illegible]2	Միլօ	1057	[illegible]	1203
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	1383	Հորաթիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	[illegible]	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տինամօ	[illegible]	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թորօ	3327
Պըֆֆալօ	4481	Էպրօ	2461	Իտահօ	[illegible]40	Օթէլլօ	[illegible]	Թոլէտօ	1470
Գայրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ժունօ	1060	Օնթարիօ	4036	[illegible]	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	964	[illegible]	1307	Պալէրմօ	637	[illegible]	1914
Դագօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քովնօ	1700	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
[illegible]	2739	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	[illegible]	229	Վոլթուրնօ	2396
[illegible]	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթօ	2272	[illegible]	1663	[illegible]	135[illegible]
[illegible]	1697	Կալիլէօ	306[illegible]	Լիվոռնօ	1543	Ռոլլօ	1613	[illegible]	120
[illegible]	4255	Կիտանօ	1143	[illegible]	3191	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Քլարօ շոգենաւը, Նաւապետ Պէլթինկ։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի։
Դայչօ շոգենաւը, Նաւապետ Թարն, ամսոյս 20ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւմէթ խան, Ղալաթիա

10 29—50

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ. 160,000 ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒ ԲԱԺԱՆՈՐԴ 1904 ՅՈՒՆՎ. 1ԻՆ
ՆՈՐ ԼԱՐՈՒՍ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Համայնագիտական բառարան եօթը հատոր բաղկացեալ (վերջը հրատարակուած)

Հետզհետէ արդի կեանքի պայմանները ամենուն համար անհրաժեշտ կը դարձնեն համայնագիտական լաւ բառագիրք մը։ Այդ պատճառաւ է որ հրաշալի յաջողութիւն մը գտած է ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՆՈՐ ԼԱՐՈՒՍԸ, որ իր տեսակին մէջ կատարելութիւն մըն է. վերջին առաւելան կատարեալ, երաշխեղ արդի պահանջները գոհացնելով, չորս հարիւր ընտրեալ աշխատակիցներու կողմէ խմբագրուած, առատօրէն պատկերազարդուած եւ գունաւոր քարտէսներ ու տախտակներ կը պարունակէ։ Այս հրաշալի բառագիրքը գերլնիւր է մինչեւ հիմա Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու մէջ հրատարակուած նմանօրինակ գործերէն։ Մինչեւ հիմա հրատարակուած վեց հատորները միայն կը պարունակեն 175,000է աւելի յօդուած, 36,000 պատկեր, 67 գունաւոր տախտակ եւ 360է աւելի սեւ եւ ուրիշ գոյներով քարտէսներ։ Այս մէկ քանի թիւերէն կարելի է դատել այն մեծ ծառայութիւնը՝ զոր կարելի է սպասել այսպիսի գործէ մը։ ԼԱՐՈՒՍ գրավաճառատունը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, խնդրողին՝ 16 երեսէ բաղկացեալ պրակ մը՝ իբր նմոյշ ձրի պիտի ղրկէ։

Ամբողջ գործին բաժանորդագրութեան համար հիմնական գինն է 200 ֆրանք՝ թղթակազմ, 235 ֆրանք՝ կազմուած, վճարում. 100 ֆրանք ստորագրութեան ատեն, եւ մնացը՝ վեց ամիսէ վեց ամիս։

Կարելի է բաժանորդագրուիլ Լառուս գրավաճառանոցը, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17, նաեւ գլխաւոր գրավաճառանոցներուն մօտ։ Բաժանորդագրեալները կը ստանան հրատարակուած վեց փառաւոր հատորները. եօթներորդ եւ վերջինը պիտի հրատարակուի յառաջիկայ յուլիսին։

25 22—20

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.
1904 հոկտ. 25 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ
ԳՈՆԻԱ — ԷՐԷՅԼԻ — ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ		662 Ապր. և Ճմբ. Առաւ.
Կայարան		
Գոնիա	մկն.	12 30
Գաշին խան		1 1
Չումրա		1 45
Արըզ Էօրէն		2 13
Մանասսուն		2 42
Գարաման	ժմն.	3 13
	մկն.	3 28
Սիտրօվա		3 54
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 44
Ալըճա		5 20
Էրէյլի	ժմն.	5 45
	մկն.	6 5
Պուլկուրլու ժմն.	երեկ.	6 20

ԴԱՐՁ		621 Ապր. և Ճմբ. Իրիկ.
Կայարան		
Պուլկուրլու	մկն.	6 35
Էրէյլի	ժմն.	6 50
	մկն.	8 50
Ալըճա		9 17
Այրանճը-Տէրպէնտ		10 1
Սիտրօվա		10 43
Գարաման	ժմն.	11 7
	մկն.	11 22
Մանասսուն		11 55
Արըզ Էօրէն		12 24
Չումրա		1 —
Գաշին խան		1 36
Գոնիա ժմն.	երեկ.	2 5

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ ՃԱՄԲԱՅԻ

Դեկտ. 13ին Սիւռճասփ, Մարսիլիայէն։
» 15ին Միքեկրկի, Անտալիէքէն։
» 18ին Հայնան, Անվէրսէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Դեկտ. 14ին Սիւռճասփ, Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիյսք։
» 15ին Միքեկրկի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
15 50—50 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՔ ՕՐՆ

Որ՝ ամէնք երեք անգամ կը բանին Լիվըրբուլի եւ Ամերիկայի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559[illegible]
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	454[illegible]
Լուքանիա	12950	[illegible]	322[illegible]
Գամբանիա	12950	[illegible]	324[illegible]
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումբրիա	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	255[illegible]
[illegible]	7392	Ալէփփօ	218[illegible]
[illegible]	7269	Թէնէրիֆէ	16[illegible]

Դիմել առ
ՃՈԼԻ Է. ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
20—50
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Գարա Մուսթաֆա փողոց, 14

COMP RUSS
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Նոյեմբեր

Դշ. 30]13 Իզմիր, Պիրէա, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սաիտ եւ Սուրիոյ նաւահանգիստները ժեկնող շոգենաւին հետ։
Դշ. 30]13 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Քերասոնտ, Տրապիզոն, Րիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։
Դշ. 1]14 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։
Եշ. 2]15 Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Սեւ-Ծովեան նաւահանգիստներու, Ազով, Օտեսա-Քէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայեվ գիծերու շոգենաւներուն հետ։
Եշ. 2]15 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա, իրիկուան ժամը 4ին։
Ուր. 3]16 Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սաիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ. 4]17 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։
8—50

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՐԻՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1904 նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առաւ. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն. ժ.	վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմն.	3	—
12	12	» Կէօքճէ Քըլըճ	»	2	20
1	39	» Սապանճը Բունար	»	1	38
2	33	» Ալթընթաշ	»	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր	»	11	53
4	10	» Տէօյէր	»	11	5
4	39	» Իհսանիյէ	»	10	40
5	3	» Համամ	»	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ Համամ	»	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար	»	8	20
7	36	» Չայ	»	7	33
8	21	» Իսհագլու	»	6	40
8	45	» Եասսըրան	»	6	15
9	16	» Աք Շէհիր	»	5	53
9	48	» Ազալի քէօյ	»	5	13
10	30	» Ղավուշճը քէօյ	»	4	35
11	8	» Իլկին	»	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը	»	3	9
12	50	» Հօրոզլու-Խան	»	2	27
1	22	» Մէյտան	»	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը	»	12	42
3	—	ժմն. Գոնիա	մկն.	12	—
երկն.				առաւ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առաւ. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. ժ.	վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմն.	11	—
1	44	» Աք Բունար	»	10	18
2	24	» Ալփու Քէօյ	»	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր	»	8	58
4	9	» Սարըքէօյ	»	8	1
4	58	» Պոլաթլը	»	7	4
5	35	» Սազիլէր	»	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	6	—
7	3	» Պոլաթլը	»	5	16
8	21	» Մալը Քէօյ	»	3	49
9	15	» Սինճան Քէօյ	»	2	47
10	—	ժմն. Էնկիւրիւ	մկն.	2	—
երկն.				առաւ.	

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առաւ. ժ.	վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առաւ. ժ.	վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. ժ.	վ.
2	35	12	45	մկն. Ալաեունտ ժմն.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմն. Քիօթահիա մկն.	1	40	11	45

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առաւ. ժ.	վ.	Թ. 423 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Թ. 424 խառն Իրկն. ժ.	վ.	Թ. 422 խառն Առաւ. ժ.	վ.
5	17	6	47	մկն. Ատա-Պազար ժմն.	6	23	4	53
5	35	7	5	ժմն. Համիտիէ մկն.	6	5	7	35